

ULKOMINISTERIÖ
Oikeuspalvelu
EU-tuomioistuinasiat

Suomen hallituksen toiminta EU-tuomioistuinasioissa ja EU-rikkomusasioissa
1.1.–30.6.2022

1	TAUSTAA	4
2	TUOMIOISTUINASIAT	6
2.1	ENNAKKORATKAISUASIAT	6
2.1.1	Tuomiot ja määräykset	6
2.1.2	Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset	13
2.1.3	Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	15
2.2	VÄLIINTULOT	22
2.2.1	Tuomiot ja määräykset	22
2.2.2	Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.....	24
3	RIKKOMUSMENETTELYT	27
3.1	UNIONIN OIKEUDEN VIRHEELLISTÄ TAI PUUTTEELLISTA SOVELTAMISTA KOSKEVAT RIKKOMUSMENETTELYT.....	28
3.1.1	Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat viralliset huomautukset	28
3.1.2	Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat perustellut lausunnot	28
3.2	DIREKTIIVIEN TÄYTÄNTÖÖNPANON VIIVÄSTYMISTÄ KOSKEVAT RIKKOMUSMENETTELYT.....	29
3.2.1	Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat viralliset huomautukset	29
3.2.2	Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat perustellut lausunnot.....	29
4	EU PILOT	31
5	NOTIFIKAATIOT	32

1 TAUSTAA

Tämä kertomus koskee Suomen hallituksen toimintaa EU-tuomioistuinasioissa sekä Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämässä EU-rikkomusmenettelyssä 1.1.–30.6.2022 välisenä aikana.

EU-tuomioistuinasioilla tarkoitetaan unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen käsittelemiä asioita. Kertomuksessa kuvataan ne EU-tuomioistuinasiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut sekä ne asiat, joihin Suomi on osallistunut aiemmin ja joissa on annettu kertomuskaudella julkisasiamiehen ratkaisuehdotus tai tuomio.

Lisäksi kertomuksessa käydään läpi ne *EU-rikkomusmenettelyt*, jotka komissio on kertomuskauden aikana käynnistänyt virallisella huomautuksella tai joita se on jatkanut perustellulla lausunnolla. Osa rikkomusmenettelyistä on johtanut tarpeeseen muuttaa Suomen lainsäädäntöä tai viranomaiskäytäntöä.

Kertomuksen lopussa kerrotaan lyhyesti Suomen kertomuskauden aikana vastaanottamista niin kutsutuista EU Pilot -tiedusteluista sekä Suomen tekemistä direktiivin täytäntöönpanoilmoituksista (notifikaatiot).

Euroopan unionin tuomioistuin

Luxemburgissa sijaitseva *Euroopan unionin tuomioistuin* muodostuu unionin tuomioistuimesta ja unionin yleisestä tuomioistuimesta. Tuomioistuimet muodostavat yhdessä unionin oman lainkäyttöelimen.

Euroopan unionin tuomioistuimen tehtävänä on varmistaa, että perussopimuksia tulkittaessa ja sovellettaessa noudatetaan lakia. Tuomioistuin valvoo unionin toimielinten toimien lainmukaisuutta ja varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Lisäksi tuomioistuin tulkitsee unionin oikeutta kansallisten tuomioistuinten tehdessä sille ennakkoratkaisupyynnöt unionin oikeuden tulkinnasta ja pätevydestä.

Unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin

Unionin tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista muun muassa jäsenvaltioiden kansallisten tuomioistuinten tekemät ennakkoratkaisupyynnöt, komission jäsenvaltioita vastaan nostamat jäsenyysvelvoitteiden rikkomuskanteet sekä unionin toimielinten väliset riita-asiat. Unionin tuomioistuin ratkaisee lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen antamista tuomioista tehdyt valitukset.

Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee ensimmäisenä oikeusasteena suurimman osan unionin toimielimiä vastaan nostetuista kanteista. Sen keskeiseen toimialaan kuuluu esimerkiksi yritysten kilpailuoikeudellisissa asioissa nostamien kanteiden ratkaiseminen.

Suomen edustaminen EU-tuomioistuin- ja EU-rikkomusasioissa

Suomen edustamisesta EU-tuomioistuinasioissa ja komission Suomea vastaan käynnistämässä rikkomusmenettelyissä vastaa ulkoministeriön EU-tuomioistuinasioiden yksikkö. Suomea ovat Euroopan unionin tuomioistuimessa kertomuskautena edustaneet yksikön päällikkö, valtioneuvoston jäsen Henriikka Leppo sekä lainsäädäntöneuvokset Mervi Pere ja Anne Laine. EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioita koskevat Suomen kannat on käsitelty EU-asioiden

komitean alaisessa oikeudelliset kysymykset -jaostossa ja joissakin tapauksissa EU-ministerivaliokunnassa. Suomen hallituksen kannanotot on valmisteltu ulkoministeriön johdolla yhteistyössä asianomaisten ministeriöiden edustajien kanssa.

EU-tuomioistuinasioden yksikkö

Ulkoministeriön EU-tuomioistuinasioden yksikkö vastaa EU-tuomioistuinasioden sekä EU-rikkomusasioiden valmistelusta yhteistyössä toimivaltaisten ministeriöiden kanssa. Yksikkö vastaa myös komissiolle toimitettavista lainsäädäntönotifikaatioista ja pitää yllä EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioiden arkistoa.

Yhteystiedot:

EU-tuomioistuinasiat / OIK-30

Ulkoministeriö

PL 176

00023 VALTIONEUVOSTO

Puh. (keskus) 0295 16001

OIK-30@formin.fi

2 TUOMIOISTUINASIAT

2.1 ENNAKKORATKAISUASIAI

Tässä osiossa esitellään ne SEUT 267 artiklaan perustuvat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn unionin tuomioistuimessa Suomi on osallistunut ja joissa on kertomuskautena annettu tuomio tai määräys (2.1.1 jakso) taikka julkisasiamiehen ratkaisuehdotus¹ (2.1.2 jakso). Tämän jälkeen käydään läpi ne vireillä olevat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut esittämällä kirjallisia tai suullisia huomautuksia (2.1.3 jakso).

SEUT 267 artiklan mukaisissa ennakkoratkaisupyynnöissä jonkun jäsenvaltion kansallinen tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat kyseisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan pääasian kannalta merkityksellisten unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkintaa tai pätevyyttä.

2.1.1 Tuomiot ja määräykset

Tässä jaksossa esitellään ne SEUT 267 artiklaan perustuvat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn unionin tuomioistuimessa Suomi on osallistunut ja joissa on annettu tuomio kertomuskaudella.

1. *Asia C-817/19, Ligue des droits humains*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Matkustajatietojen (PNR) käyttö terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten – PNR-direktiivi (EU) 2016/681 – Liikenteenharjoittajien velvollisuus toimittaa tietoja matkustajista – API-direktiivi 2004/82/EY – EU:n perusoikeuskirja

Asian käsittely: Belgialainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle useita ennakkoratkaisukysymyksiä asiassa, joka koskee niin sanottuja PNR-direktiiviä ja API-direktiiviä. Kansallinen tuomioistuin tiedusteli mm., onko PNR-järjestelmä yhteensopiva EU:n perusoikeuskirjan kanssa siltä osin kuin matkustajarekisteritietojen kerääminen, siirtäminen ja käsittely sekä matkustajatiedoista suoritettava järjestelmällinen ja yleinen etukäteisarviointi koskee kaikkia henkilöitä riippumatta siitä, voidaanko yksittäisen henkilön kohdalla katsoa, että hän voi merkitä riskiä yleiselle turvallisuudelle.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (24.4.2020), että ennakkoratkaisukysymyksissä tarkoitettu PNR-järjestelmän ulottaminen kaikkiin henkilöihin on yhteensopivaa EU:n perusoikeuskirjan kanssa riippumatta siitä, voidaanko katsoa, että kyseinen henkilö voi merkitä riskiä yleiselle turvallisuudelle. PNR-järjestelmän ulottaminen kaikkiin matkustajiin on tarkoituksenmukainen keino sillä tavoiteltuihin päämääriin nähden eikä puutu perusoikeuksiin enempää kuin on täysin välttämätöntä. Puuttuminen on siten suhteellisuus-periaatteen mukaista.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Pitruzella* antoi ratkaisuehdotuksensa 27.1.2022.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 21.6.2022 antamassaan tuomiossa, että perusoikeuksien kunnioittaminen edellyttää, että PNR-direktiivissä säädetyt toimivaltuudet rajoitetaan täysin välttämättömään. Unionin oikeus on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään EU:n sisäisten lentojen ja muilla liikennemuodoilla unionin

¹ Unionin tuomioistuimessa on tuomarien lisäksi *julkisasiamiehiä*, jotka esittävät puolueettoman ja riippumattoman *ratkaisuehdotukseksi* kutsutun oikeudellisen lausuntonsa niissä asioissa, jotka on saatettu heidän käsiteltävikseen. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido tuomioistuinta.

alueella suoritettujen kuljetusten PNR-tietojen siirtämisestä ja käsittelystä silloinkin, kun kyseessä olevaan jäsenvaltioon ei kohdistu todellista ja konkreettista tai ennakoitavissa olevaa terrorismiuhkaa.

2. Asia C-140/20, *Commissioner of the Garda Síochána and others*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sähköisen viestinnän tietosuoja – Tietojen säilytysvelvollisuus viranomaista varten – Tietojen saanti ja valvonta – Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi 2002/58/EY – EU:n perusoikeuskirja

Asian käsittely: Irlantilainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski ennen muuta sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin tulkintaa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin halusi selvittää, onko unionin oikeus esteenä Irlannin viestintälain nojalla perustetulle oikeudelliselle järjestelmälle, jossa säännellään televiestintäalan metatietojen säilyttämistä Irlannin kansallisten viranomaisten ja erityisesti Irlannin poliisivoimien tarpeita varten ja näiden tietojen saantia vakavan rikollisuuden selvittämisen, tutkinnan ja syyteharkinnan yhteydessä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (24.7.2020) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (13.9.2021), että unionin oikeus ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoaja veloitetaan säilyttämään näiden palvelujen loppukäyttäjien liikenne- ja paikkatiedot, kun säilyttämisvelvollisuuden olemassaolo on sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä tarkoitettun tavoitteen saavuttamisen kannalta välttämätön ja säilyttämisvelvollisuudelle on asetettu rajoituksia, joiden avulla varmistetaan, että se ei ole yleinen ja erotukseton, ja tietoihin pääsy on tarkoin rajattua ja asianmukaisesti valvottua.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Sánchez-Bordona* antoi ratkaisuehdotuksensa 18.11.2021.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 5.4.2022 antamassaan tuomiossa, että unionin oikeus on esteenä lainsäädännöllisille toimenpiteille, joissa säädetään ennalta ehkäisevästi liikenne- ja paikkatietojen yleisestä ja erotuksetta tapahtuvasta tietojen säilyttämisestä vakavan rikollisuuden torjumiseksi ja yleistä turvallisuutta koskevien vakavien uhkien ehkäisemiseksi. Se ei sitä vastoin ole esteenä esimerkiksi seuraaville näitä tarkoituksia varten säädetyille toimenpiteille: liikenne- ja paikkatietojen kohdennettu säilyttäminen, joka on objektiivisten ja syrjimättömien seikkojen perusteella rajattu tietyille ryhmille tai maantieteellisille alueille ja täysin välttämättömälle ajanjaksolle, sekä liittymän lähteelle annettujen IP-osoitteiden ja sähköisten viestintävälineiden käyttäjien henkilöllisyyttä koskevien tietojen yleisesti ja erotuksetta tapahtuva säilyttäminen. Tuomioistuin katsoi lisäksi, että unionin oikeus on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka nojalla poliisin esittämien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien säilyttämien tietojen saantia koskevien pyyntöjen keskitetty käsittely kuuluu poliisivirkamiehelle. Tällaisen säilyttämisen kautta hankittujen todisteiden hyväksyttävyyttä kuuluu jäsenvaltioiden menettelyllistä itsemääräämisoikeutta koskevan periaatteen mukaisesti kansallisen oikeuden alaan edellyttäen, että muun muassa vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteita noudatetaan.

3. Asia C-245/20, *Autoriteit Persoonsgegevens*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679 – 55 artiklan 3 kohta (kansallisen valvontaviranomaisen toimivallan laajuus) – Oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuus – Tuomioistuimen lainkäyttötehtävän käsite –

Asian käsittely: Hollantilainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka liittyi oikeudenkäyntiasiakirjojen antamiseen toimittajien nähtäväksi. Asiassa tulkittiin EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 55 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan asetuksen mukaisilla kansallisilla valvontaviranomaisilla ei ole toimivaltaa valvoa käsittelytoimia, joita tuomioistuimet suorittavat lainkäyttötehtäviensä yhteydessä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (22.10.2020), että oikeudenkäyntiasiakirjojen antaminen toimittajien käyttöön suullisen käsittelyn yhteydessä on asetuksessa tarkoitettu ”tuomioistuimen lainkäyttötehtävänsä yhteydessä suorittama käsittelytoimi”, ja jää siten tietosuoja-asetuksen mukaisen valvontaviranomaisen toimivallan

ulkopuolelle. Oikeudenkäynnin julkisuutta koskevat ratkaisut liittyvät useiden perus- ja ihmisoikeuksien toteuttamiseen yhtä aikaa, mikä on vaativaa, tuomioistuimen lainkäyttötoiminnan ytimeen kuuluvaa toimintaa. Suomi korosti myös kysymyksen yhteyttä tuomioistuinten riippumattomuuden suojaamiseen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Bobek* antoi ratkaisuehdotuksensa 6.10.2021.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 24.3.2022 antamassaan tuomiossa, että yleisen tietosuoja-asetuksen 55 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että se, että tuomioistuin asettaa tilapäisesti toimittajien käyttöön henkilöietoja sisältäviä oikeudenkäyntiasiakirjoja, jotta toimittajat voivat paremmin selostaa tuomioistuinmenettelyn kulua, kuuluu mainitussa säännöksessä tarkoitettuun kyseisen tuomioistuimen ”lainkäyttötehtävien” suorittamiseen.

4. Asia C-290/20, *Latvijas Gāze*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Maakaasumarkkinat – Siirtoverkonhaltijan eriyttäminen – Tosiasiallinen eriyttäminen – Maakaasumarkkinadirektiivi 2009/73/EY – IV luvun soveltaminen (riippumaton siirtoverkonhaltija)

Asian käsittely: Latvialainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski Latvian maakaasuverkkoon liittämistä koskevaa kansallista lainsäädäntöä, jonka mukaan siirtoverkonhaltijan tulee liittää jokainen maakaasunkäyttäjä suoraan maakaasun siirtoverkkoon. Tuomioistuin pyrki kysymyksillään selvittämään, onko Latvian lainsäädäntö maakaasumarkkinadirektiivin, ja erityisesti sen 23 artiklan, mukaista. Direktiivin 23 artiklassa säädetään siirtoverkkoon liittamisestä ja se kuuluu direktiivin IV lukuun, jossa annetaan riippumattonta siirtoverkonhaltijaa koskevat säännökset.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (25.11.2020) ja vastauksissaan unionin tuomioistuimen esittämiin kirjallisiin kysymyksiin (20.5.2021), että ennakkoratkaisupyynnössä kuvattu Latvian siirtoverkonhaltija ei vaikuta olevan direktiivissä tarkoitettu riippumaton siirtoverkonhaltija, eikä Latvian siirtoverkonhaltijaa koskevaan järjestelmään siten sovelleta maakaasumarkkinadirektiivin IV luvun säännöksiä, joihin direktiivin 23 artikla sisältyy.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Pitruzzella* antoi ratkaisuehdotuksensa 6.10.2021.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 24.2.2022 antamassaan tuomiossa, että Latvian valitseman eriyttämismallin perusteella vaikuttaa siltä, että asian ratkaisemisen kannalta maakaasumarkkinadirektiivin 23 artikla lienee vailla merkitystä. Jos kyseistä artiklaa sovellettaisiin, ei sitä voida kuitenkaan tulkita siten, että siinä edellytetään jäsenvaltioita säätämään kaikkia loppukäyttäjiä koskevasta oikeudesta liittyä kaikissa olosuhteissa maakaasun siirtoverkkoon. Kyseessä olevista direktiivin säännöksistä ei siis seuraa, että jäsenvaltioiden olisi annettava lainsäädäntöä, jossa säädetään, että jokainen loppukäyttäjä voi päättää, liittyykö se maakaasun siirto- vai jakeluverkkoon tai että asianomainen verkonhaltija on velvollinen antamaan loppukäyttäjän valittuun verkkoon.

5. Asia C-342/20, *Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: SEUT 63 ja 65 artikla (pääomien vapaa liikkuvuus) – SEUT 49 artikla (sijoittautumisvapaus) – Ulkomainen yhtiömuotoinen sijoitusrahasto – Rinnastaminen tuloverosta vapaaseen suomalaiseen erikoissijoitusrahastoon – Suomessa sijaitsevasta kiinteistöstä saadun tulon verottaminen

Asian käsittely: Helsingin hallinto-oikeus esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön asiassa, joka koskee ulkomaisen, yhtiömuotoisen rahaston Suomessa sijaitsevasta kiinteistöomaisuudesta saaman tulon vero-kohtelua. Hallinto-oikeus tiedusteli, ovatko sijoittautumisvapautta ja pääomien vapaata liikkuvuutta koskevat perussopimuksen määräykset esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan ainoastaan sopimusperusteiset ulkomaiset avoimet sijoitusrahastot voivat rinnastua tulon perusteella suoritettavasta verosta vapautettuun suomalaiseen sijoitusrahastoon.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (1.12.2020) ja vastauksissaan unionin tuomioistuimen esittämiin kirjallisiin kysymyksiin (18.6.2021), etteivät hallinto-oikeuden tarkoittamat perussopimuksen määräykset ole esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan ainoastaan sopimusperusteiset ulkomaiset avoimet sijoitusrahastot voivat rinnastua tulon perusteella suoritettavasta verosta vapautettuun kotimaiseen sijoitusrahastoon. Suomi perusteli näkemystään sillä, että kotimaiset verosta vapautetut sijoitusrahastot ovat kansallisesta lainsäädännöstä johtuen aina väistämättä sopimusperusteisia eikä tarkoituksena ole ollut myöntää verovapautta esimerkiksi yhtiömuotoisille sijoitusrahastoille, joihin sovelletaan yhtiöiden tavanomaista verokohtelua.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Saugmandsgaard Øe* antoi ratkaisuehdotuksensa 6.10.2021.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 7.4.2022 antamassaan tuomiossa, että SEUT 63 ja SEUT 65 artikla ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa varaamalla vuokratulojen ja kiinteistöjen luovutuksesta tai kiinteistöjä omistavien yhtiöiden osakkeiden luovutuksesta saatujen voittojen verovapaus ainoastaan sopimusperusteisille sijoitusrahastoille suljetaan tämän verovapauden ulkopuolelle yhtiömuotoinen ulkomainen vaihtoehtoinen sijoitusrahasto, kun tämä sijoittautumisjäsenvaltiossaan veron läpivirtausjärjestelmään kuuluva rahasto ei ole tuloverovollinen viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa.

6. Asia C-577/20, *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Ammattipätevyysdirektiivi 2005/36/EY – 13 artiklan 2 kohta (ammattipätevyyttä koskevat asiakirjat) – SEUT 45 artikla (työntekijöiden vapaa liikkuvuus) ja SEUT 49 artikla (sijoittautumisvapaus) – Terveystieteiden ammattihenkilö – Oikeus käyttää ammattinimikettä – Psykoterapeutti

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski ammattipätevyysdirektiivin ja SEUT 45 ja 49 artiklan tulkintaa. Asiassa oli kysymys nimikesuojatun ammattinimikkeen myöntämisen edellytyksistä tilanteessa, jossa hakijalla on tutkintotodistus toisesta jäsenvaltiossa, jossa kyseinen ammatti ei ole säännelty. Ammattipätevyysdirektiivin 13 artiklan 2 kohdassa säädetään koulutuksesta annettujen asiakirjojen tunnustamisesta tilanteessa, jossa ammatti ei ole lähtövaltiossa säännelty. Ennakkoratkaisupyynnöllä pyrittiin selvittämään, onko tilanteessa, jossa kyseisten säännösten mukaiset tunnustamisen edellytykset eivät täyty, hakemusta käsittelevän viranomaisen arvioitava hakijan oikeutta harjoittaa säänneltyä ammattia myös SEUT 45 ja 49 artiklan kannalta. Jos tällainen arviointi tulee tehdä, KHO kysyi, voiko viranomainen ottaa huomioon muilta tahoilta kuin koulutuksen järjestäjiltä tai toisen jäsenvaltion viranomaisilta saamaansa selvitystä koulutuksen tarkemmasta sisällöstä ja toteuttamistavasta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (11.05.2021) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (2.12.2021), että EUT-sopimuksessa taattuja perusvapauksia ja ammattipätevyysdirektiiviä on tulkittava siten, että sovellettaessa kyseisen direktiivin 13 artiklan 2 kohtaa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisella viranomaisella ei ole velvollisuutta arvioida hakijan oikeutta harjoittaa säänneltyä ammattia SEUT 45 ja 49 artiklan ja niihin liittyvän oikeuskäytännön kannalta. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin katsoisi, että tällainen arviointi tulee tehdä, Suomi esitti, että unionin oikeus ei ole esteenä sille, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen perustaa erityisesti potilasturvallisuuden varmistamista koskeissa tilanteissa koulutuksen vastaavuutta koskevan arvionsa myös muilta tahoilta kuin koulutuksen järjestäjiltä tai toisen jäsenvaltion viranomaisilta saamaansa selvitykseen koulutuksen tarkemmasta sisällöstä ja toteuttamistavasta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Szpunar* antoi ratkaisuehdotuksensa 10.3.2022.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 16.6.2022 antamassaan tuomiossa, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava SEUT 45 tai SEUT 49 artiklan kannalta säännellyn ammatin harjoittamista koskevaa lupahakemusta, jonka on ammattipätevyysdirektiivin 13 artiklan 2 kohdan nojalla jättänyt henkilö, jolla yhtäältä on kyseistä ammattia koskeva muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja, joka on annettu jäsenvaltiossa, jossa kyseinen ammatti ei ole säännelty, ja joka ei toisaalta täytä vaatimusta siitä, että mainittua ammattia on täytynyt harjoittaa säännöksessä tarkoitettua vähimmäisajan. Toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä todenperäisenä toisen jäsenvaltion viranomaisen myöntämää tutkintotodistusta eikä se voi lähtökohtaisesti kyseenalais-

taa niitä tietoja ja pätevyyttä, jotka tutkintotodistuksen haltijan voidaan sen perusteella olettaa hankkineen. Ainoastaan silloin, kun viranomaisella on vakavia epäilyjä, jotka perustuvat konkreettisiin seikkoihin, jotka muodostavat joukon yhtäpitäviä viitteitä siitä, että hakijan esittämä tutkintotodistus ei osoita näitä tietoja ja pätevyyttä, se voi pyytää todistuksen myöntänyttä viranomaista tutkimaan uudelleen, onko kyseisen todistuksen myöntäminen perusteltua, ja viimeksi mainitun viranomaisen on tarvittaessa peruutettava se.

7. Asia C-634/20, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** Ammattipätevyysdirektiivi 2005/36/EY – SEUT 45 (työntekijöiden vapaa liikkuvuus) ja SEUT 49 artikla (sijoittautumisvapaus) – Lääkäri – Ammatinharjoittamisoikeuden myöntäminen määräjäksi rajoitettuna

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus esitti ennakkoratkaisupyyntö, joka koski SEUT 45 ja SEUT 49 artiklan tulkintaa tilanteessa, jossa henkilö, joka on suorittanut toisessa jäsenvaltiossa (kotijäsenvaltio) lääketieteen perustutkinnon, mutta hänellä ei ole kotijäsenvaltiossa ammattipätevyyden edellytykseksi lisäksi asetettua todistusta ammatillisesta harjoittelusta, hakee oikeutta harjoittaa lääkärin ammattia toisessa jäsenvaltiossa (vastaanottava valtio). KHO tiedusteli, onko SEUT 45 tai 49 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että vastaanottavassa valtiossa henkilölle myönnetään tällaisessa tilanteessa lääkärin ammatinharjoittamisoikeus kolmen vuoden määräajaksi rajoitettuna siten, että hän saa toimia vain laillistetun lääkärin johdon ja valvonnan alaisena ja että hänen on saman määräajan kuluessa suoritettava yleislääketieteen erityiskoulutuksen kolmivuotiset opinnot ottaen huomioon muun muassa se, että henkilölle on ensisijaisesti tarjottu mahdollisuutta suorittaa vastaanottavassa valtiossa kotijäsenvaltion suuntaviivojen mukainen ammatillinen harjoittelu ja hakea sille tunnus-kotijäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (28.5.2021), että unionin oikeus ei ole esteenä lääkärin ammatinharjoittamisoikeuden myöntämiselle edellä todetuilla tavoin rajoitettuna. Suomi katsoi, että unionin oikeudesta ei johdu, että lääkärin laillistamisesta vastaavan kansallisen viranomaisen tulisi verrata lääkärin ammatinharjoittamisoikeutta hakevan ja pätevytyksessään vielä kesken olevan henkilön pätevyyttä lääketieteen lisensiaatin tutkinnon tuottamaan pätevyyteen ja järjestää mahdollisuutta täydentää keskeneräistä pätevytyksensä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 3.3.2022 antamassaan tuomiossa, että SEUT 45 ja SEUT 49 artikla ovat esteenä sille, että lääkärin ammatinharjoittamisoikeus myönnetään edellä todetuilla tavoin rajoitettuna. Kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään yleisesti ja erotuksetta samoista korvaavista toimenpiteistä kaikkien niiden osalta, jotka ovat saaneet suorittamastaan lääkärin peruskoulutuksesta tutkintotodistuksen erityisesti sellaisessa unionin jäsenvaltiossa, jossa edellytetään kyseisen todistuksen saamisen jälkeen ammatillisen harjoittelun suorittamista, ei ole sopusoinnussa sen vaatimuksen kanssa, jonka mukaan asianomaisen henkilön pätevyyttä on tosiasiallisesti verrattava vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä edellytettyihin tietoihin ja pätevyyteen, eikä myöskään suhteellisuusperiaatteen kanssa.

8. Asia C-96/21, CTS Eventim

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** Kuluttajaoikeusdirektiivi 2011/83/EU – Kuluttajan oikeus peruuttaa etäsopimus – Lippujen välitys

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö koskien sitä, onko kuluttajalla oikeus peruuttaa pääsylipun ostamista koskeva sopimus ja vaatia tekemiensä maksujen palautusta silloin, kun lippu on ostettu ammattimaiselta lippujen välittäjältä. Kuluttajaoikeusdirektiivin mukaan tapahtumien pääsylippujen myyntiin ei sovelleta etäsopimukseen yleensä liittyvää 14 vuorokauden palautusoikeutta. Ennakkoratkaisupyyntö esittänyt tuomioistuin halusi selvittää, ulottuuko mainittu palautusoikeus kuitenkin lippujen välittämiseen eli tilanteisiin, joissa elinkeinonharjoittaja ei suorita kuluttajalle suoraan vapaa-ajanpalvelua vaan ainoastaan myy kuluttajalle pääsyoikeuden tällaiseen palveluun.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (15.6.2021), että peruuttamisoikeutta ei ole siinäkään tilanteessa, että tapahtumanjärjestäjä on antanut lippujen myyntiä koskevan välitystoimeksiannon toiselle elinkeinonharjoittajalle. *Suomi* katsoi muun ohella, ettei ole perusteltua, että kuluttajan direktiivin mukainen peruuttamisoikeus olisi parempi tilanteissa, joissa tapahtumanjärjestäjä käyttää pääsylippujen välittäjää.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 31.3.2022 antamassaan tuomiossa lähtökohtaisesti, että kuluttajaoikeusdirektiiviä on tulkittava siten, että peruuttamisoikeutta ei ole siinäkään tilanteessa, että tapahtumanjärjestäjä on antanut lippujen myyntiä koskevan välitystoimeksiannon toiselle elinkeinonharjoittajalle. Edellytyksenä on, että peruutus tarkoittaisi vapautunutta kapasiteettia, jonka varaamiseen liittyvä riski rasittaisi kyseisen toiminnan järjestäjää ja että vapaa-ajanpalvelu, jota pääsyoikeus koskee, edellyttäisi suoritusta määrätyn ajankohtana tai määrätyn ajan kuluessa.

9. Asia C-187/21, FAWKES

Ennakkoratkaisupyyntö: Yhteisön tullikoodeksista annettu neuvoston asetus (ETY) 2913/92 – 30 artiklan 2 kohdan a ja b alakohta (Tullausarvon määrittäminen toissijaisin menetelmin)

Asian käsittely: Unkarilainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koski niin sanotun tullikoodeksin tulkintaa. Asiassa oli kyse unionin tullialueelle Kiinasta tuotujen tekstiilituotteiden tullausarvon määrittämisestä tullikoodeksin mukaisin toissijaisin menetelmin, jolloin tuotteen tosiasiallisen hinnan sijasta hyödynnetään yleisesti tietokannoissa ja tulliselvitysjärjestelmissä olevia aiemmin hyväksytyjä tullausarvoja. Tuomioistuin pyrki kysymyksillään selvittämään erityisesti, tuleeko tullausarvoa näin määritettäessä huomioida vain kyseessä olevan jäsenvaltion tietokannasta löytyvät tiedot vai tuleeko viranomaisen kääntyä muiden jäsenvaltioiden tulliviranomaisten puoleen ja hankkia tietoja jostakin unionin tietokannasta. Asiassa oli myös selvitetävänä, voidaanko tullikoodeksin 30 artiklan mukaista käsitettä ”samanaikaisesti tai lähes samanaikaisesti” tulkita siten, että tullausarvoa määritettäessä tarkasteltava jakso voitaisiin rajata +- 45 päivään tulliselvityksen ennen ja jälkeen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (16.8.2021), ettei tulliviranomaisilla ole tullikoodeksia soveltaessaan velvollisuutta kääntyä toisen jäsenvaltion tulliviranomaisten puoleen tai hankkia tietoja unionin yhteisistä tietokannoista. *Suomi* totesi perusteluinaan, ettei tällaisia velvoitteita seuraa tullikoodeksista tai unionin tuomioistuinten oikeuskäytännöstä. *Suomi* katsoi lisäksi, ettei käsitettä ”samanaikaisesti tai lähes samanaikaisesti” tule kaavamaisesti rajata, vaan tarkasteltavan ajanjakson pituus tulee voida määrittää tapauskohtaisesti. Jotta tullattavana olevan tavaran arvonmääritys voidaan tehdä mahdollisimman tarkasti, viranomaisella tulee olla mahdollisuus tapauskohtaisesti arvioida, miten käsitettä ”samanaikaisesti tai lähes samanaikaisesti” tulee kussakin yksittäistapauksessa soveltaa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 9.6.2022 antamassaan tuomiossa, että jäsenvaltion tulliviranomainen voi tullausarvoa määrittäessään rajoittua käyttämään kansalliseen tietokantaan sisältyviä tietoja eikä sen tarvitse tutustua muiden jäsenvaltioiden viranomaisten tai EU:n toimielinten ja yksiköiden hallussa oleviin tietoihin, kun ensiksi mainitut tiedot ovat riittävät. Viranomainen voi kuitenkin esittää kyseisille viranomaisille tai toimielimille pyynnön lisätietojen saamiseksi tätä määrittämistä varten. Unionin tuomioistuin katsoi lisäksi, että käsitettä ”samanaikaisesti tai lähes samanaikaisesti” on tulkittava siten, että tulliviranomainen voi tullausarvoa määrittäessään rajoittua käyttämään tietoja kaupp-arvoista 90 päivän pituiselta ajanjaksolta, joka käsittää 45 päivää ennen arvonmäärityksen kohteena olevien tavaroiden tulliselvitystä ja 45 päivää sen jälkeen, kunhan arvonmäärityksen kohteena olevien tavaroiden kanssa samanlaisten tai samankaltaisten tavaroiden EU:hun tapahtuvien, kyseisenä ajanjaksona toteutettujen vientitoimien perusteella on mahdollista määrittää ensiksi mainittujen tavaroiden tullausarvo kyseisen säännöksen mukaisesti.

10. Asia C-804/21 PPU, C et CD

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Eurooppalaista pidätysmääräystä koskeva puitepäätös 2002/584/YOS – Rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen - Luovuttamispäätöksen täytäntöönpano-aika

Asian käsittely: Suomen korkein oikeus esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä annetun puitepäätöksen tulkintaa. KKO:n esittämät ennakkoratkaisukysymykset liittyvät luovuttamispäätöksen täytäntöönpanoon tilanteessa, jossa luovuttaminen on viivästynyt erityisesti luovutettavaksi määrättyjen henkilöiden tekemien ylimääräisten muutoksenhakemusten ja turvapaikkahakemusten vuoksi. KKO halusi tietää, edellyttääkö puitepäätöksen 23 artiklan 3 kohta, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee päätöksen uudesta luovuttamispäivästä ja tarkastaa sen, onko luovuttamiselle ylivoimainen este, vai onko puitepäätöksen kanssa yhteensopiva myös sellainen menettely, jossa tuomioistuin tutkii nämä seikat vain osapuolten pyynnöstä. KKO tiedusteli myös, pidetäänkö täytäntöönpanojäsenvaltion kansalliseen sääntelyyn perustuvia luovuttamisen oikeudellisia esteitä, kuten tuomioistuinkäsittelyn ajaksi määrättyä täytäntöönpanokieltä tai turvapaikanhakijan oikeutta oleskella täytäntöönpanovaltiossa, kunnes hänen turvapaikkahakemuksensa on ratkaistu, ylivoimaisina esteinä.

Suomi katsoi asiassa 2.3.2022 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että ylivoimaisen esteen olemassaolon arviointi ja uudesta luovuttamispäivästä sopiminen voidaan uskoa keskusrikospoliisin kaltaiselle viranomaiselle. Suomi korosti, että Suomen järjestelmässä luovutettavalla on aina oikeus saattaa tuomioistuimen arvioitavaksi se, onko säilössä pitämiseksi edelleen perusteet. Tällöin täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on arvioitava muun muassa, onko luovuttamatta jättäminen johtunut ylivoimaisesta esteestä, jonka perusteella luovuttamisen määräaika voidaan pidentää. Suomi katsoi lisäksi, että tapauksessa esillä olevan kaltaiset oikeudelliset esteet saattavat muodostaa sellaisen ylivoimaisen esteen, joka sallii luovuttamisen lykkäämisen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies Kokott antoi ratkaisuehdotuksensa 10.3.2022.

Tuomio: Unionin tuomioistuin katsoi 21.6.2022 antamassaan tuomiossa, että puitepäätöksen mukainen ylivoimaisen esteen käsite ei kata luovuttamisen oikeudellisia esteitä, jotka johtuvat eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön vireille panemista täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvista oikeuskeinoista, kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on tehnyt lopullisen luovuttamispäätöksen puitepäätöksen 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Tuomioistuin katsoi myös, että puitepäätöksen mukaista vaatimusta eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen myötävaikutuksesta ei ole noudatettu silloin, kun täytäntöönpanojäsenvaltio on antanut poliisiviranomaisen tehtäväksi tarkistaa ylivoimaisen esteen olemassaolon ja henkilön säilössä pidon edellytykset sekä päättää tarvittaessa uudesta luovuttamispäivästä.

11. Asia C-579/20, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Turvapaikkamenettely – Toissijainen suojelu – Mielivaltaisen väkivallan aste alkuperämaassa – Henkilökohtaiset olosuhteet – Määritelmädirektiivi 2011/95/EU – 15 artikla c alakohta (vakava haitta aseellisen selkkauksen yhteydessä)

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee turvapaikkamenettelyssä myönnettävää oleskelulupaa toissijaisen suojelun perusteella. Kysymys on siitä, voivatko pääasian kantajat saada ns. määritelmädirektiivin 15 artiklan c alakohtaan perustuvaa toissijaista suojelua. Kyseinen kohta mahdollistaa toissijaisen suojeluaseman antamisen henkilölle, jonka henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaa alkuperämaassa vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa selvittää, onko hakijoiden alkuperämaan ja -alueen tilanteen lisäksi heidän henkilökohtaisille olosuhteilleen annettava merkitystä kyseistä säännöstä sovellettaessa ja jos on, mitä arvioinnissa on otettava huomioon.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (17.3.2021) ja vastauksissaan unionin tuomioistuimen esittämiin kirjallisiin kysymyksiin (10.1.2022), että hakijan henkilökohtaisille olosuhteille tulee antaa merkitystä määritelmädi-

rektiivin 15 artiklan c alakohtaa sovellettaessa. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että tulkin-
nassa tulisi käyttää apuna liukuvaa asteikkoa, jossa tehdään ero mielivaltaisen väkivallan mahdollisten tasojen ja
niihin liittyvän yksilöllisten olosuhteiden asteen välillä. Mielivaltaisen väkivallan tason henkilön alkuperämaassa
ollessa korkea, hakijaan henkilökohtaisesti kohdistuvan uhan ei tarvitse olla suuri. Vastavuoroisesti väkivallan ta-
son ollessa matalampi, on hakijan kyettävä selittämään, miksi hänen profiilinsa on sellainen, että väkivalta koh-
distuisi palatessa juuri häneen. Arviointi on tehtävä tapauskohtaisesti eikä siinä huomioon otettavista seikoista
ole mahdollista tehdä tyhjentävää luetteloa. Myös henkilökohtaisten seikkojen kumulatiivinen vaikutus on otet-
tava arvioinnissa huomioon.

Määräys: Unionin tuomioistuin antoi 18.5.2022 määräyksen, jolla asia poistettiin rekisteristä, koska ennakkoratkaisua pyytänyt kansallinen tuomioistuin oli peruuttanut ennakkoratkaisupyynnönsä.

2.1.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

Tässä jaksossa esitellään ne SEUT 267 artiklaan perustuvat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn unionin tuo-
mioistuimessa Suomi on osallistunut ja joissa on annettu kertomuskaudella julkisasiamiehen ratkaisuehdotus,
muttei vielä tuomiota.

1. Yhdistetyt asiat C-37/20 ja C-601/20, *Luxembourg Business Registers ym.*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot – Edunsaajarekisteri – Re-
kisteritietojen saattaminen suuren yleisön saataville – Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679 – EU:n perusoi-
keuskirjan 7 (yksityis- ja perhe-elämän suoja) ja 8 (henkilötietojen suoja) artikla – Rahanpesudirektiivi (EU)
2018/843 – 1 artiklan 15 kohdan c ja g alakohta (suuren yleisön oikeus tutustua tosiasiallisia omistajia ja edun-
saajia koskeviin tietoihin)

Asian käsittely: Luxemburgilaisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisupyynnö on koskee yritysten tosiasiallisia
omistajia ja edunsaajia koskevien rekisteritietojen saattamista suuren yleisön saataville. Ennakkoratkaisupyynn-
nöllä on tarkoitus selvittää erityisesti, onko viidennen rahanpesudirektiivin säännös, jonka mukaan tosiasiallisten
omistajien ja edunsaajien rekisteriin toimitettujen tietojen on oltava suuren yleisön saatavilla, pätevä EU:n pe-
rusoikeuskirjan yksityis- ja perhe-elämän ja henkilötietojen suojaa koskevien määräysten kannalta. Lisäksi tuo-
mioistuin pyrkii selvittämään, ovatko yleisen tietosuoja-asetuksen tietyt säännökset esteenä sille, että osa jäsen-
valtiossa perustetun rekisterin tiedoista on rajoittamattoman henkilömäärän saatavilla ilman valvontaa, peruste-
lutarvetta ja esimerkiksi rekisteröidyn mahdollisuutta saada tieto siitä, kenellä on ollut pääsy tietoihin.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (25.3.2021), että kyseessä oleva viidennen rahanpesudirektiivin sään-
nös on pätevä eivätkä yleisen tietosuoja-asetuksen säännökset ole esteenä sille, että tosiasiallisten omistajien ja
edunsaajien rekisteriin kirjatut edunsaajatiedot asetetaan suuren yleisön saataville yleiseen tietoverkkoon ilman,
että henkilötietojen saatavuutta ja käyttöä erityisesti rajoitetaan. Tämä edellyttää, että yksityiselämän ja henki-
lötietojen suojaa koskevien oikeuksien rajoitus on hyväksyttävä tavoitellun yleisen edun mukaisen päämäärän
saavuttamiseksi ja on oikeasuhtainen tähän päämäärään nähden.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Pitruzzella* katsoi 20.1.2022 antamassaan ratkaisuehdotuksessa,
että kyseessä oleva viidennen rahanpesudirektiivin säännös on pätemätön siltä osin kuin siinä säädetään pääsyn
sallimisesta suurelle yleisölle ”vähintään” mainittuihin tietoihin ja siten suuren yleisön pääsystä muihin kuin sa-
massa säännöksessä mainittuihin tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin tietoihin. Jäsenvaltioiden on taat-
tava, että tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien rekistereitä pitävät kansalliset organisaatiot tai viranomaiset
tunnistavat kyseiseen rekisteriin tutustuvat henkilöt. Jäsenvaltioilla ei ole ainoastaan mahdollisuus säätää poik-
keuksista, joilla rajoitetaan suuren yleisön pääsyä yhtiöiden ja muiden oikeushenkilöiden tosiasiallisten omistajien
ja edunsaajien tietoihin, jotka sisältyvät näitä koskeviin kansallisiin rekistereihin, vaan velvollisuus säätää niistä ja
myöntää niitä, kun tietoihin pääsy saattaisi tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan poikkeustapauksissa alttiiksi
kohtuuttomalle riskille siitä, että hänen perusoikeuskirjan mukaisia perusoikeuksiaan loukataan.

2. Asia C-538/20, W

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: SEUT 49 ja 54 artikla (sijoittautumisvapaus) – Kahdenvälinen verosopimus – Toisessa jäsenvaltiossa aiheutuneet lopulliset tappiot – Vähennyskelvottomuus

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle useita ennakkoratkaisukysymyksiä asiassa, joka koskee toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan kiinteän toimipaikan tappioiden vähentämistä. Kyse on ensinnä siinä, onko yhtiöllä oikeus vähentää toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan kiinteän toimipaikan lopullinen tappio myös silloin, kun jäsenvaltioiden välisessä verosopimuksessa kahdenkertainen verotus on poistettu vapautusmenetelmää käyttäen. Toiseksi asiassa on kyse lopullisten tappioiden tarkemmasta määrittelystä.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (31.3.2021), että kiinteän toimipaikan lopullisten tappioiden vähentämisoikeutta ei ole silloin, kun kansallisessa lainsäädännössä on kyse voittojen ja tappioiden vapauttamisesta kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn jäsenvaltioiden kahdenvälisen sopimuksen perusteella. Lopullisten tappioiden määrittelyn osalta *Suomi* katsoi, että merkitystä on muun muassa mahdollisuudella avata toiminta uudelleen kiinteän toimipaikan sijaintivaltiossa. Yhtiön kotipaikan sijaintivaltiossa ei myöskään tarvitse ottaa lopullisena tappiona huomioon sellaisia tappioita, jotka on kiinteän toimipaikan sijaintivaltion lainsäädännön mukaisesti siirretty ainakin kerran seuraavalle verokaudelle. Edelleen velvollisuus ottaa rajat ylittävät lopulliset tappiot huomioon yhtiön kotipaikan sijaintivaltiossa rajoittuu niiden tappioiden määrään, jotka yhtiö olisi saanut ottaa huomioon kiinteän toimipaikan sijaintivaltion verotuksessa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Collins* katsoi 10.3.2022 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että unionin oikeus ei ole esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, joka estää kotimaista yhtiötä vähentämästä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan kiinteän toimipaikan tappioita veronalaisesta voitostaan tilanteessa, jossa yhtiö ensinnäkin on käyttänyt sen jäsenvaltion, jossa kyseinen kiinteä toimipaikka sijaitsee, lainsäädännössä sille annettavat kaikki mahdollisuudet vähentää nämä tappiot ja toiseksi se ei saa enää tuloja kyseisestä kiinteästä toimipaikasta, joten tappioita ei ole enää mahdollista ottaa huomioon kyseisessä jäsenvaltiossa ("lopulliset" tappiot), kun kyseisessä lainsäädännössä voitot ja tappiot on vapautettu verosta kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn asianomaisten jäsenvaltioiden kahdenvälisen sopimuksen perusteella.

3. Asia C-197/21, Soda-Club (CO2) et SodaStream International

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tavaramerkit – Tavaramerkkiasetus (EU) 2017/1001 – Tavaramerkkidirektiivi (EU) 2015/2436 – Tavaroiden uudelleenpakkaaminen tai -merkintä jälleenmyyntiä varten – Uudelleentäytettävät hiilidioksidipullot – Merkinhaltijan tavaramerkillä varustetun etiketin poistaminen ja sen korvaaminen omalla etiketillä uudelleentäytön yhteydessä

Asian käsittely: Suomen korkein oikeus on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön tavaramerkkiasetuksen tulkintaa koskevassa asiassa. Asiassa on kyse siitä, onko hiilidioksidipullojen uudelleentäyttäjällä oikeutta poistaa pulloista merkinhaltijan tavaramerkillä varustettu etiketti ja korvata se omalla etiketillään, kun pullon liikkeellelaskijan tavaramerkki on edelleen näkyvässä pullon kaulassa olevassa kaiveruksessa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (23.7.2021), että tavaramerkkiasetus ja tavaramerkkidirektiivi eivät ole esteenä sille, että kolmas täyttää uudelleentäytettävän pullon jälleenmyyntiä varten uudelleen hiilidioksidilla, poistaa siitä alkuperäisen etiketin ja korvaa sen omilla tunnuksillaan varustetulla etiketillä samalla, mikäli kohdeyleisön katsotaan käsittävän, että etiketti viittaa yksinomaan pullon sisällä olevan hiilidioksidin alkuperään (ja siten pullon uudelleen täyttäjään). Uudelleen täytettävä hiilidioksidipullo voi olla käytössä kymmeniä vuosia ja siihen tulee siten voida merkitä tiedot pakkauksen uudelleentäyttäjistä. Pakkausten uudelleentäyttö on myös jätteen synnyn ehkäisyä, johon jäsenvaltioita kannustetaan. Nämä tavoitteet puoltavat tulkintaa, jonka mukaan tavaramerkkisääntely ei ole esteenä kuvatulle menettelylle, kunhan pakkausmerkinnät tehdään siten, että tavaramerkin keskeinen tehtävä tavarankäytön osoittajana ei vaarannu.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Pitruzella* katsoi 12.5.2022 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että tavaramerkkiasetusta ja tavaramerkkidirektiiviä on tulkittava siten, että tavaramerkin haltija voi lainmukaisesti estää kolmannen uudelleen täyttämien hiilidioksidipullojen myöhemmän markkinoille saattamisen tämän toimesta saman jäsenvaltion alueella, jossa mainittu tavaramerkin haltija on ensimmäisen kerran saattanut kyseiset pullot markkinoille, silloin, kun mainittu kolmas on pakannut kyseiset pullot uudelleen ja kiinnittänyt niihin oman tavaramerkkinsä, jollei näytetä toteen, että tällainen estäminen johtaa markkinoiden keinotekoiseen eristämiseen. Tällaisen vaaran olemassaolon arvioimiseksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on tarkistaa, että uudelleen pakkaaminen vaikuttaa kyseisen tuotteen luonteen ja käyttötarkoituksen valossa välttämättömältä, jotta voidaan varmistaa, että kolmansilla on pääsy hiilidioksidipullojen uudelleentäyttömarkkinoille. Mikäli tuomioistuin päättää, että kolmannen harjoittama uudelleen pakkaaminen on välttämätöntä, sen on lisäksi vielä varmistettava, että tavaramerkin haltijan lailliset intressit turvataan. Edelleen julkisasiamies katsoi, että kun kolmas täyttää hiilidioksidipullon uudelleen kaasulla jälleenmyyntiä varten kysymyksessä kuvatulla tavalla, uusien merkintöjen antama kokonaisvaikutelmaa on arvioitava sen selvittämiseksi, vaikuttavatko tuotteen uudelleenpakkaajaan liittyvät tiedot ja valmistajaan liittyvät tiedot selkeiltä ja yksiselitteisiltä normaalin näkökyvyn omaavan ja tavanomaisesti tarkkaavaisen kuluttajan näkökulmasta. Etenkään nämä tiedot eivät julkisasiamiehen mukaan saa synnyttää sellaista vaikutelmaa, että pullon uudelleen täyttäneen kolmannen ja tavaramerkin haltijan välillä on taloudellinen yhteys tai erityinen suhde.

2.1.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

Tässä jaksossa esitellään ne SEUT 267 artiklaan perustuvat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn unionin tuomioistuimessa Suomi on osallistunut kertomuskaudella esittämällä kirjallisia huomautuksia tai osallistumalla suulliseen käsittelyyn.

1. **Asia C-615/20, YP e.a. ym.**

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Puolan oikeusvaltiokehitys – Puolan korkeimman oikeuden kurinpitojaosto – Tuomarin immuniteetin poistaminen hänen asettamiseksi rikosoikeudelliseen vastuuseen – Tehokkaan oikeussuojan periaate – Oikeusvaltion periaate – Tuomioistuinten riippumattomuus

Asian käsittely: Puolalainen tuomioistuin on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka liittyy Puolan oikeusvaltiotilanteeseen. Ennakkoratkaisupyynnön taustalla on Puolan korkeimman oikeuden kurinpitojaoston päätös poistaa erään alueellisen tuomioistuimen tuomarin koskemattomuus hänen asettamiseksi rikosoikeudelliseen vastuuseen, pidättää hänet virantoimituksesta ja alentaa hänen palkkaansa. Ennakkoratkaisukysymyksillä pyydetään unionin tuomioistuinta arvioimaan kyseisen kurinpitojaoston päätöksen yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, ottaen erityisesti huomioon oikeusvaltioperiaate, tehokkaan oikeussuojan periaate ja tuomioistuinten riippumattomuutta koskeva vaatimus.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (5.5.2021) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (28.6.2022), että tuomarin koskemattomuuden poistaminen kurinpitojaoston toimesta ei ole yhteensopivaa unionin oikeuden kanssa. Unionin tuomioistuimen aiemman oikeuskäytännön valossa on katsottava, että Puolan korkeimman oikeuden kurinpitojaosto ei täytä unionin oikeudesta seuraavia itsenäisyyttä ja riippumattomuutta koskevia vaatimuksia. Näin ollen tuomarin koskemattomuuden poistaminen kurinpitojaoston toimesta rikkoo SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa.

2. **Yhdistetyt asiat C-80/21-C-82/21, D.B.P. ym.**

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Kuluttajasopimukset – Pätemättömyys – Vaatimuksen vanhentuminen – Sopimusehtodirektiivi 93/13/ETY – 6 artiklan 1 kohta (Kohtuuton ehto) ja 7 artiklan 1 kohta (riittävät ja tehokkaat keinot kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi) – Tehokkuusperiaate – Vastaavuusperiaate – Oikeusvarmuuden periaate

Asian käsittely: Puolalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee kuluttajan oikeutta saada jo tehty maksusuoritus palautetuksi tilanteessa, jossa suoritus on perustunut kohtuuttomuuden vuoksi pätemättömään sopimusehtoon. Kysymys on siitä, voiko kuluttajan mahdollisuus vaatia korvausta vanheta kymmenen vuoden määräajan päätyttyä myös tilanteessa, jossa kuluttaja ei ole ollut tietoinen sopimusehdon kohtuuttomuudesta. Tuomioistuin pohtii myös sitä, mistä ajankohdasta vanhentumisaika on laskettava.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (9.7.2021) ja asiassa 17.3.2022 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että unionin oikeus ei ole esteenä sille, että tuomioistuin tulkitsee kansallista säännöstöä siten, että kuluttajan vaatimus, joka koskee kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisen sopimuksen kohtuuttoman ehdon perusteella aiheuttomasti maksettujen määrien palauttamista, vanhenee kymmenen vuoden määräajan päätyttyä, vaikka kuluttaja ei ollut tietoinen tämän sopimusehdon kohtuuttomuudesta. Suomi korosti, että koska vanhenemisai-koja ei ole harmonisoitu, kansalliselle lainsäätäjälle jää liikkumavaraa tasapainoisen vanhentumissääntelyn laati-misessa. Asiassa on otettava huomioon yhtäältä tarve suojella kuluttajaa suhteessa elinkeinonharjoittajaan ja toi-saalta tarve varmistaa, että kaikki saatavat viime kädessä vanhenevat kohtuullisen ajan kuluessa, mikä on vaih-dannan ja luotonannon toimivuuden kannalta perusteltua. Sen ajankohdan määrittäminen, mistä vanhentumis-ajan kuluminen lasketaan, kuuluu kansalliselle tasolle.

3. Asia C-296/21, A

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Asedirektiivi 91/477/ETY – Deaktivointiasetus (EU) 2015/2403 3 (ampuma-aseiden deaktivoinnin tarkastaminen ja varmentaminen) ja 7 artikla (deaktivoitujen ampuma-aseiden siirtäminen uni-onissa) – Komission luettelo jäsenvaltioiden nimeämistä tarkastusyksiköistä

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön koskien asedirektiivin ja deaktivointiasetuksen tulkintaa. Asiassa on kyse tilanteesta, jossa toisesta jäsenvaltiosta on tuotu Suomeen deaktivoituja ampuma-aseita, mutta Suomen poliisi ei ole hyväksynyt aseista esitettyjä deak-tivoointitodistuksia. Ennakkoratkaisukysymyksillä pyritään selvittämään, onko Suomeen siirrettyjen aseiden deak-tivoointitodistus ollut deaktivointiasetuksen mukainen ja olisiko se tullut tunnustaa Suomessa asetuksen mukai-sesti.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (11.10.2021) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (17.5.2022), ettei deaktivoointitodistuksen toisessa jäsenvaltiossa antanutta tahoa voida pitää kyseessä olevissa säädöksissä tarkoitettuna tarkastusyksikkönä, kun se ei ole viranomainen ja kun sitä ei ole mainittu asetuksen mukaisessa komission luettelossa. Lisäksi Suomi katsoi, ettei jäsenvaltion tarkastusyksiköstä voida esittää komis-sion luettelossa olevan merkinnän sijasta muuta kansallisen viranomaisen antamaa selvitystä siten, että toisen jäsenvaltion tulisi tunnustaa tällaisen tarkastusyksikön antama todistus. Suomi korosti muun muassa, että deak-tivointiasetuksella varmistamaan mahdollisimman korkea turvallisuustaso deaktivoinnin yhteydessä. Tämän ta-voitteen toteutuminen edellyttää, että kyseessä olevia säännöksiä tulee tulkita tiukasti sanamuodon mukaisesti.

4. Asia C-521/21, *Rzecznik Praw Obywatelskich*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Puolan oikeusvaltiokehitys – Tuomarin nimittämismenettely – Puolan kansalli-sen tuomarineuvoston rooli menettelyssä – Laillisesti perustettua tuomioistuinta koskeva vaatimus – Tuomarin-virkaan nimittämisen laillisuuden tutkinta – SEU 2 artikla (unionin arvot) – SEU 19 artiklan 1 kohta ja EU:n perus-oikeuskirjan 47 artikla (tehokkaan oikeussuojan vaatimus) – Oikeusvaltioperiaate – Tuomioistuinten riippumatto-muus

Asian käsittely: Puolalainen tuomioistuin on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka liit-tyy Puolan oikeusvaltiotilanteeseen. Ennakkoratkaisupyynnön taustalla on tilanne, jossa kansallisessa tuomiois-tuimessa käsiteltävänä olevan asian vastaaja on tehnyt hakemuksen tuomarin jääväämiseksi. Vastaaja katsoo, että kyseistä tuomaria ei ole nimitetty pätevästi tuomarinvirkaan, koska nimittämisesityksen on tehnyt Puolan kansallinen tuomarineuvosto, jonka riippumattomuus on kyseenalainen. Ennakkoratkaisukysymyksellä pyritään

selvittämään, voidaanko jäsenvaltion tuomioistuinta pitää unionin oikeudessa edellytetyllä tavalla ”laillisesti perustettuna”, jos sen kokoonpanoon kuuluu henkilö, jonka valinnan suoritti kansallinen tuomarineuvosto, joka ei ole riippumaton elin. Lisäksi tuomioistuin tiedustelee, onko unionin oikeus esteenä sellaisten kansallisten säännösten soveltamiselle, joilla tuomarinvirkaan nimittämisen laillisuuden tutkinta osoitetaan Puolan ylimmän oikeuden sellaisen jaoston yksinomaiseen toimivaltaan, joka koostuu ainoastaan sellaisista henkilöistä, jotka on nimitetty tuomarinvirkaan edellä kuvatulla tavalla ja joissa määrätään, ettei tuomarinvirkaan nimittämisen puutteita tulisi tutkia.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (4.2.2022), unionin tuomioistuimen aiempaan oikeuskäytäntöön ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön nojaten, että kyseessä olevaa tuomioistuinta ei ennakkoratkaisupyyntöissä kuvatuissa olosuhteissa voida pitää ”laillisesti perustettuna tuomioistuimena” ja että unionin oikeus on esteenä edellä kuvattujen kansallisten säännösten soveltamiselle.

5. Asia C-579/21, *Pankki S*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679 – Henkilötiedon käsite – Pankin työntekijöiden käyttäjälokitiedot

Asian käsittely: Itä-Suomen hallinto-oikeus on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntönsä asiassa, joka koskee yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) tulkintaa asiassa, jossa henkilö, joka on pankin asiakas ja entinen työntekijä, on tehnyt tietopyynnön, jonka tavoitteena on saada selvitys siitä, ketkä pankin työntekijöistä ovat käsitelleet hänen asiakastietojaan, sekä milloin ja missä tarkoituksessa (käyttäjälokitiedot). Kysymys on siitä, ovatko pankin työntekijöitä koskevat käyttäjälokitiedot tietopyynnön tekijän henkilötietoja ja onko pankin luovuttava nämä tiedot hänelle.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (3.1.2022), että kyseessä olevat käyttäjälokitiedot eivät ole käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa tietopyynnön tekijän henkilötietoja. Sen sijaan ne ovat niiden henkilöiden henkilötietoja, jotka esillä olevia asiakastietoja pankin työntekijöinä käsittelevät. Lisäksi *Suomi* katsoi, että vaikka käyttäjälokitietojen katsottaisiin olevan tietopyynnön tehneen henkilön henkilötietoja, tästä ei välttämättä seuraa, että ne olisi luovutettava hänelle, koska jäsenvaltio voi kansallisen liikkumavaransa puitteissa rajoittaa oikeutta päästä tietoihin ja koska asetuksen mukaan tietojen luovuttaminen ei saa vaikuttaa haitallisesti muiden oikeuksiin ja vapauksiin.

6. Asia C-634/21, *SCHUFA Holding*

Ennakkoratkaisupyyntö kohde: Tietosuoja – Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679 – Profilointi – Luottotietopalvelujen tarjoajan tekemä automaattinen pistemäärän määrittäminen – Automaattiseen käsittelyyn perustuva päätös – Kansallinen sääntelyliikkumavara

Asian käsittely: Saksalainen hallintotuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntönsä asiassa, joka koskee yleisen tietosuoja-asetuksen eräiden säännösten tulkintaa koskien luottotietopalvelun ylläpitäjän luonnollisista henkilöistä automatisoidusti tekemiä luottokelpoisuutta koskevia pisteytyksiä (luottokelpoisuusarvio). Asiassa on kyse sen selvittämisestä, onko luottotietopalvelujen tarjoajan tekemää automaattista luottoluokitusta pidettävä yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisena automaattisena päätöksentekona, joka on lähtökohtaisesti kiellettyä, mutta josta voidaan poiketa tietyin edellytyksin. Mikäli näin ei ole, asiassa on kyse myös siitä, voivatko jäsenvaltiot antaa esillä olevan kaltaista profilointia koskevia yksityiskohtaisempia säännöksiä yleisen tietosuoja-asetuksen nojalla asetuksessa vahvistettujen sääntöjen soveltamisen mukauttamiseksi.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (2.2.2022), että luottotietopalvelujen tarjoajan toiminta on yleisen tietosuoja-asetuksen mukaista automaattista päätöksentekoa, mikäli automatisoidusti muodostettu luottokelpoisuusarvio vaikuttaa merkittävästi rekisteröityyn ja tämän toimintamahdollisuuksiin. Lisäksi *Suomi* katsoi, että siinä tapauksessa, että kyse on muusta kuin yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesta profiloinnista, asetus ei ole esteenä sille, että profiloinnista säädetään tarkemmin kansallisessa lainsäädännössä. Lainsäädännön on kuitenkin täytettävä asetuksen käsittelyn lainmukaisuutta koskevat edellytykset.

7. Asia C-662/21, *Booky.fi*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** SEUT 34 artikla (sisämarkkinoita koskevien tuontirajoitusten kielto) – SEUT 36 artikla (sisämarkkinoita koskevien tuonti- ja vientirajoitusten oikeuttaminen) – Ikärajamerkinnot verkkokaupassa myytävissä kuvaohjelmatuotteissa – Lasten suojeleminen – Suhteellisuusperiaate – Oikeuttaminen – Pakottavat vaatimukset – Tarjoaminen verkkokaupassa – Uudelleenluokittelu – Täysi-ikäisyyden varmistaminen – Jäsenvaltion harkintavalta

Asian käsittely: Suomen korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) esittämän ennakkoratkaisupyyntö tarkoituksena on selvittää, onko EU:n sisämarkkinoita koskeva sääntely esteenä tulkinnalle, jonka mukaan kuvaohjelmatalenteet on Suomessa luokiteltava kuvaohjelmalain mukaisilla ikärajamerkinnoilla jo silloin, kun niitä myydään verkkokaupassa. KHO haluaa myös selvittää, onko asiassa merkitystä sillä, että Suomessa täysi-ikäisyyden varmistaminen ei poista vaatimusta kuvaohjelmatalenteiden ikärajamerkinnoista, ja toisaalta onko merkitystä sillä, että vaatimus ikärajamerkinnoista koskee vain Suomessa rekisteröityjä kuvaohjelmatalenteiden myyjiä. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin katsoisi unionin oikeuden edellyttävän, että ikärajamerkintöjen tekemisestä voidaan poiketa ostajan täysi-ikäisyyden perusteella, KHO haluaa lisäksi selvyyden siihen, onko täysi-ikäisyydestä oltava täysi varmuus vai riittääkö myyjän pyrkimys varmistaa täysi-ikäisyys.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (1.3.2022), että SEUT 34 artiklaa, ottaen huomioon SEUT 36 artikla, on tulkittava siten, ettei se ole esteenä kuvaohjelmalain 5 §:n 1 momentin säännöksen tulkinnalle, joka edellyttää kuvaohjelmalain mukaisten ikärajamerkintöjen tekemistä kuvaohjelmatalenteiden tuotetietojen yhteyteen jo siinä vaiheessa, kun kuvaohjelmatalenteet ovat verkkokaupassa myytävänä, vaikka kuvaohjelmatalenteet on luokiteltu ja merkitty toisessa jäsenvaltiossa, eikä kuvatallenteita ole vielä toimitettu Suomeen. Tässä yhteydessä ei ole merkitystä sillä, ettei kuvaohjelmalaki sisällä säännöstä luokittelusta ja merkitsemisestä poikkeamisesta sillä perusteella, että ostajan täysi-ikäisyydestä on varmistuttu eikä myöskään sillä, että luokitteluvollisuutta sovelletaan kuvaohjelmatalenteen tarjoamiseen verkkokaupassa vain, jos ohjelmaa tarjoaa yhteisö tai elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröity Suomessa tai jolla on toimipaikka Suomessa, tai ohjelmaa tarjoaa henkilö, joka on Suomen kansalainen tai jolla on vakinainen asuinpaikka Suomessa, taikka päätös ohjelman tarjoamisesta on tehty Suomessa.

8. Asia C-676/21, *Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö*

Ennakkoratkaisupyyntö **kohde:** Autoverotus – Autoverolain 34 d §:n 2 momentti (autoveron vientipalautus) – SEUT 28, 30, 34–36 artikla (tavaroiden vapaa liikkuvuus) ja 110 artikla (verot ja maksut)

Asian käsittely:

Suomen korkein hallinto-oikeus on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö koskien kansallisen autoveron vientipalautusta koskevan sääntelyn unionin oikeuden mukaisuutta. Pääasiassa on kysymys siitä, onko Verohallinto voinut hylätä autoveron vientipalautusta koskevan hakemuksen sillä perusteella, että tapahtumahetkellä voimassa olleen autoverolain 34 d §:n 2 momentin mukaan autoveroa ei palauteta ajoneuvosta, jonka ensimmäisestä käyttöönotosta on ajoneuvon vientiajankohtana kulunut vähintään kymmenen vuotta. KHO:n esittämät ennakkoratkaisukysymykset koskevat ennen muuta sitä, onko kansallisesti autoveron vientipalautukselle asetettu ajoneuvon käyttöikää koskeva raja sopuosoinnussa unionin oikeuden kanssa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (9.3.2022), että unionin oikeus ei voi olla esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan autoveroa ei pääasiassa kyseessä olevien olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa palauteta ajoneuvon omistajalle, kun tämä vie ajoneuvon pysyvästi maasta toisessa jäsenvaltiossa käytettäväksi, eikä tässä yhteydessä ole merkitystä sillä, onko ajoneuvoa ollut tosiasiasa tarkoitus käyttää vakinaisesti pääasiassa autoveron kantaneen jäsenvaltion alueella ja onko sitä myös tosiasiasa käytetty vakinaisesti pääasiassa siellä. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin katsoisi Suomen kannan vastaisesti, että kysymyksessä olisi tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskeva rajoitus, Suomi esitti, että rajoitus voidaan oikeuttaa tavoitteella hillitä vanhojen ja usein huonokuntoisten ja saastuttavien ajoneuvojen maastavientiä. Suomi katsoi lisäksi, että unionin oikeus ei

ole esteenä vientipalautuksen rajaamiselle alle kymmenen vuotta vanhoihin ajoneuvoihin, vaikka autoveroa kannetaan käytettynä maahan tuoduista ajoneuvoista niiden käyttöiästä riippumatta.

9. Asia C-699/21, E.D.L.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Eurooppalainen pidätysmääräys – Puitepäätös 2002/584/YOS – EU:n perusoikeuskirjan 3 ja 4 (oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja kidutuksen kieltäminen) ja 35 artikla (terveyden suojeleminen) – Luovuttamisesta kieltäytyminen henkilön terveydelle aiheutuvan vakavan haitan perusteella

Asian käsittely: Italian perustuslakituomioistuimen ennakkoratkaisupyynnön koskee tilannetta, jossa henkilön luovuttaminen eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella voisi aiheuttaa henkilön terveydelle vakavaa haittaa. Eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaan puitepäätökseen ei sisälly nimenomaista terveydentilaa koskevaa kieltäytymisperustetta. Kansallinen tuomioistuin pyrkii ennakkoratkaisupyynnöllään selvittämään, onko luovuttamisesta kuitenkin puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohdan, jonka mukaan puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa SEU 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita, sekä perusoikeuskirjan määräysten nojalla kieltäytyttävä sen käsiteltävänä olevan kaltaisen asian olosuhteissa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (15.3.2022), että puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohtaa, luettuna EU:n perusoikeuskirjan määräysten ja erityisesti sen 4 artiklan valossa, tulee tulkita siten, että mikäli täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomaisena katsoo, että vakavista kroonisista ja mahdollisesti parantumattomista sairauksista kärsivän henkilön luovuttaminen uhkasi aiheuttaa kyseisen henkilön terveydelle vakavaa haittaa, kyseisen viranomaisen on pyydettävä pidätysmääräyksen antaneelta oikeusviranomaiselta tietoja, joiden nojalla tällainen riski voidaan sulkea pois – ellei ole selvää, ettei tällaisia tietoja ei ole mahdollista saada – ja kieltäytyttävä luovutuksesta, ellei se saa asiaa koskevia varmistuksia kohtuullisessa ajassa.

10. Asia C-45/22, Service fédéral des Pensions

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen – Leskeneläke – Erilaisten etuuksien päällekkäisyys – Sosiaaliturva-asetus 883/2004 – 55 artiklan 1 kohdan a alakohta (lesken eläkkeitä koskeva sanamuoto ”huomioon otettujen”) – Leskeneläkkeen kansallinen laskentakaava ja enimmäisraja – SEUT 45 artikla (Työntekijöiden vapaa liikkuvuus) – SEUT 48 artikla (sosiaaliturvan alan toimenpiteet työntekijöiden vapaan liikkuvuuden toteuttamiseksi) – Jäsenvaltion toimivalta

Asian käsittely: Belgialaisen työtuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyynnön tarkoituksena on selvittää, miten sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevaa EU:n sääntelyä tulisi tulkita tilanteessa, jossa kantajan edesmennyt aviopuoliso (edunjättäjä) on työskennellyt Belgiassa, Espanjassa ja Suomessa ja jossa kantajalla on oikeus perhe-eläkkeisiin näistä jäsenvaltioista. Tapauksessa ei ole riitaa lesken oikeudesta leskeneläkkeeseen eikä siitä, että perhe-eläkkeet ja kantajan omat vanhuuseläkkeet ovat erilaisia etuuksia. Sen sijaan riita koskee leskeneläkkeen määrää. Kantaja on riitauttanut belgialaisen eläkelaitoksen laskentatavan, jolla kantajan omat vanhuuseläkkeet vähentävät perhe-eläkettä. Suomessa perhe-eläke määräytyy vastaavalla tavalla kuin Belgiassa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (1.6.2022), että sosiaaliturva-asetuksen 55 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua sääntöä, jonka mukaan toimivaltaiset laitokset jakavat huomioon otettujen etuuksien tai muiden tulojen määrät niiden etuuksien lukumäärällä, joihin kyseisiä sääntöjä sovelletaan, on tulkittava niin, ettei se ole esteenä esillä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan päällekkäisyyden enimmäisrajan ylittävä osa tuloista jaetaan niiden perhe-eläkkeiden lukumäärällä, joihin päällekkäisyyttä estävät säännöt vaikuttavat.

11. Asia C-50/22, SOGEFINANCEMENT

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Kulutusluottodirektiivi 2008/48/EY – 14 artiklan 7 kohta (peruuttamisoikeus) ja 23 artikla (seuraamukset) – Kuluttajansuoja – Sopimuksen toteaminen pätemättömäksi ex officio – Määräämisperiaate

Asian käsittely: Ranskalainen tuomioistuin on tiedustellut ennakkoratkaisupyynnössään niin sanotun kulutusluotodirektiivin oikeaa tulkintaa asiassa, joka koskee luottosopimuksen pätevyyden arviointia viran puolesta, ex officio. Tuomioistuin pyrkii pääasiallisesti selvittämään, onko direktiivin 23 artikla ja siinä tarkoitettu seuraamusten tehokkuutta koskeva periaate esteenä sille, että kansallinen tuomioistuin ei voi todeta luottosopimusta pätemättömäksi viran puolesta sellaisen kansallisen säännöksen rikkomisen perusteella, joka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan perustuu kyseisessä direktiivissä säädettyyn. Jos EU-oikeus ei olisi tilanteessa esteenä sille, että tuomioistuin ei ottaisi pätemättömyyttä esiin viran puolesta (vaan pysyisi tämän seikan suhteen passiivisena), voisi mahdollisen pätemättömyyden toteaminen jäädä käytännössä riippuvaiseksi siitä, onko kuluttaja vedonnut tähän seikkaan kansallisen prosessisääntelyn mukaisesti määräajassa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (18.5.2022), että direktiivin 23 artiklaa tulisi tulkita siten, että se ei esillä olevan kaltaisissa olosuhteissa vaikuta sen kysymyksen ratkaisemiseen, onko kansallisen tuomioistuimen arvioitava sopimuksen pätevyyttä viran puolesta. Suomi katsoi, että näin ollen 23 artikla ei ole esteenä sille, että tuomioistuin ei esillä olevan kaltaisissa olosuhteissa ota pätemättömyyttä esiin viran puolesta.

12. Asia C-83/22, *TukTuk Travel*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Matkapakettidirektiivi (EU) 2015/2302 – Matkapakettisopimuksen purkaminen ja peruuttamisoikeus ennen matkapaketin alkamista – Kuluttajansuojan korkea taso – Määräämisperiaate dispositiivisessa riita-asiassa

Asian käsittely: Espanjalainen tuomioistuin on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön koskien matkapakettidirektiivin tulkintaa. Kuluttaja on matkatoimistoa vastaan nostamassaan kanteessa, joka liittyy matkan peruuntumiseen covid 19-tilanteesta johtuen, vaatinut vähemmän korvausta kuin mihin hän olisi mahdollisesti ollut matkapakettidirektiivin nojalla oikeutettu. Espanjan prosessioikeuteen kuuluvasta nk. määräämisperiaatteesta, jonka mukaan riita-asian asianosaiset määräävät prosessin kohteesta, seuraa, että tuomioistuin ei voi viran puolesta määrätä suuremmasta korvauksesta kuin mitä kuluttaja on vaatinut. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin haluaa kysymyksillään selvittää, onko tämä perussopimuksessa ja matkapakettidirektiivissä edellytetyn kuluttajansuojan korkean tason vastaista.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (3.6.2022), ettei unionin oikeus ole esteenä sellaiselle kansalliselle siviiliprosessisäännöstölle, jonka mukaan tuomioistuin ei saa poiketa asianosaisten vaatimuksesta. Kansalliselle tuomioistuimelle asetetusta velvollisuudesta tutkia viran puolesta tiettyjen kuluttajia koskevien unionin oikeuden säännösten ja määräysten rikkominen ei voi seurata velvollisuutta viran puolesta laajentaa kuluttajan nostamaa kannetta esitettyjen kannevaatimusten ulkopuolelle. Suomi katsoi, että prosessioikeudelliseen määräämisperiaatteeseen liittyy olennaisesti se, että asianosainen päättää vapaasti, mitä hän asiassa vaatii, eikä tuomioistuin saa lähtökohtaisesti poiketa siitä. Suomen mukaan ei ole perustetta katsoa, että tällainen oikeudenkäynnin kohteen rajaaminen tekisi unionin oikeuden soveltamisen lähtökohtaisesti mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi.

13. Asia C-201/22, *Telia Finland*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tekijänoikeus – Täytäntöönpanodirektiivi 2004/48/EY – Sopimuslisenssijärjestö – Asiavaltuus

Asian käsittely: Suomen korkein oikeus on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön asiassa, jossa sen ratkaistavana on, onko tekijänoikeuden haltijoita kollektiivisesti edustavalla yhteishallinnointiorganisaatiolla asiavaltuus eli oikeus ajaa omissa nimissään tekijänoikeuksien loukkaukseen perustuvaa kannetta. KKO tiedustelee, tarkoitetaanko asiavaltuuden edellytyksenä täytäntöönpanodirektiivin 4 artiklan c kohdan perusteella olevalla kelpoisuudella esiintyä asianosaisena yleistä kelpoisuutta esiintyä tuomioistuimessa asianosaisena riita-asioissa vai edellytetäänkö siinä nimenomaisesti kansallisessa laissa hyväksyttyä oikeutta ajaa kannetta omissa nimissään kyseisten oikeuksien puolustamiseksi. Lisäksi KKO tiedustelee, tuleeko asiavaltuuteen liittyvän edellytyksen ”välitön etu edustamiensa oikeudenhaltijoiden tekijänoikeuksien puolustamiseen” soveltamisen olla yhdenmukaista kaikissa jäsenvaltioissa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (28.6.2022), että asiavaltuuden edellytyksenä olevalla kelpoisuudella esiintyä asianosaisena näiden oikeuksien puolustamiseksi on tarkoitettu kansallisessa laissa hyväksyttyä oikeutta ajaa kannetta omissa nimissään kyseisten oikeuksien puolustamiseksi. Lisäksi Suomi katsoi, että täytäntöönpano-direktiivin 4 artiklan c alakohtaan perustuvassa tulkinnassa ilmaisua ”välitön etu edustamiensa oikeudenhaltijoiden tekijäoikeuksien puolustamiseen” on tulkittava jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella.

14. Asia C-206/22, Sparkasse Südpfalz

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Työaikadirektiivi 2003/88/EY – EU:n perusoikeuskirjan 31 artikla (oikeudenmukaiset ja kohtuulliset työolot ja työehdot) – Oikeus palkalliseen vuosilomaan – Oikeus siirtää lomaa – Karanteeni

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin tiedusteleo ennakkoratkaisupyynnössään työaikadirektiivin oikeaa tulkintaa asiassa, joka koskee vuosiloma-oikeutta karanteenitilanteessa. Kansallinen tuomioistuin pyrkii ennakkoratkaisupyynnöllään selvittämään, onko työaikadirektiivissä ja EU:n perusoikeuskirjassa vahvistettua oikeutta palkalliseen vuosilomaan tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, jonka mukaan vuosiloman antamista koskeva velvollisuus katsotaan täytetyksi myös siinä tapauksessa, että työntekijään kohdistuu hänelle annetun loman aikana ennalta arvaamaton tapahtuma, kuten valtion viranomaisten määräämä karanteeni, eikä hän sen vuoksi voi käyttää lomaansa esteettömästi.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (28.6.2022), että työaikadirektiivin ja perusoikeusasiakirjan mukaista oikeutta palkalliseen vuosilomaan on tulkittava siten, että se ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai käytännölle, jonka mukaan työntekijällä ei ole oikeutta saada hyvitettyä tai siirrettyä vuosilomapäiviä, jotka sijoittuvat samaan aikaan kuin viranomaisen Covid19-altistuksen vuoksi määräämä karanteeni eikä muissakaan tilanteissa, joissa työntekijään kohdistuu hänelle annetun loman aikana muusta kuin sairaudesta johtuva sellainen ennalta arvaamaton tapahtuma, joka estää vuosiloman pitämisen työntekijän ennakkosuunnitelmien mukaisesti.

2.2 VÄLIINTULOT

Tässä jaksossa esitellään ne unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetut kanteet, joissa Suomi on väliintulijana asettunut tukemaan toista asian osapuolista. Jaksossa 2.2.1 käsitellään ne asiat, joissa on kertomuskautena annettu tuomio ja jaksossa 2.2.2 ne asiat, joissa Suomi on tehnyt kirjelmän tai osallistunut suulliseen käsittelyyn.²

Jäsenvaltio voi aina tehdä **väliintulon** unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevassa kanneasiassa. Jäsenvaltio voi tehdä väliintulon esimerkiksi komission toista jäsenvaltiota vastaan käynnistämässä SEUT 258 artiklan mukaisessa kanneasiassa tai jäsenvaltion tai yksityisen tahon komissiota vastaan nostamassa SEUT 263 artiklan mukaisessa kumoamiskanteessa. Myös valitusasioissa on mahdollista tehdä väliintulo. Jäsenvaltion tulee väliintulollaan aina tukea jotakin asian osapuolista.

2.2.1 Tuomiot ja määräykset

Tässä jaksossa esitellään ne kanneasiat, joiden käsittelyyn unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa Suomi on osallistunut väliintulijana ja joissa on kertomuskaudella annettu tuomio tai määräys.

1. *Asia T-657/20, Ryanair v. komissio*

Kanteen kohde: Valtiontuki – Komission päätös hyväksyä Suomen valtion osallistuminen Finnairin osakeantiin – SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohta (jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen tarkoitettu valtiontuki) – COVID-19

Asian käsittely: Ryanair on nostanut unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen, jolla se vaatii kumoamaan komission tekemän päätöksen, jossa komissio on jättänyt vastustamatta Suomen valtion osallistumista Finnairin osakeantiin aiemman omistuksensa mukaisessa suhteessa. Ryanair katsoo, että komissio on soveltanut virheellisesti tilapäisiä Covid-19-valtiontukipuitteita ja niin sanottua tasapainotestiä, jossa vertaillaan tuen edullisia vaikutuksia sen kilpailua vääristäviin vaikutuksiin, sekä katsonut virheellisesti, että Finnairilla ei ollut huomattavaa markkinavoimaa.

Suomi tuki vastaajana olevaa komissiota väliintulokirjelmässään (3.5.2021) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (8.12.2021) ja katsoi, että unionin yleisen tuomioistuimen tulisi hylätä kantajan vaatimus komission riidanalaisen päätöksen kumoamisesta. Suomi totesi olevan kiistatonta, että Suomen taloudessa on pandemian seurauksena vakava häiriö ja että Finnairin tukemisella voidaan SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla edesauttaa tämän häiriön poistamista. Suomi korosti, että osakeantiin osallistuminen samoin ehdoin yksityisten sijoittajien kanssa on lähtökohtaisesti markkinaehtoinen toimenpide ja että pääomitusta on pidetty riidanalaisessa päätöksessä valtiontukena vain sen vuoksi, että siihen liittyy läheisesti tueksi katsottava valtiontakaus. Suomi toi myös esiin Finnairin merkityksen muun muassa kansantalouden, huoltovarmuuden ja alueellisen saavutettavuuden kannalta.

Tuomio: *Unionin yleinen tuomioistuin* hylkäsi kanteen 22.6.2022 antamallaan tuomiolla. Ryanair on valittanut tuomiosta unionin tuomioistuimeen. Valitusasia on vireillä unionin tuomioistuimessa asianumerolla C-353/21 P (ks. jäljempänä 2.2.2.4 kohta).

² Kertomuskaudella ei annettu julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksia sellaisissa asioissa, joihin Suomi on osallistunut väliintulijana.

2. Asia C-161/20, Euroopan komissio v. Euroopan unionin neuvosto

Kanteen kohde: Neuvoston päätöksen kumoaminen – Kansainväliselle merenkulkujärjestölle (IMO) tehtävän ehdotuksen toimittaminen jäsenvaltioiden ja komission puolesta – SEUT 3 artiklan 2 kohta (unionin yksinomainen toimivalta) – SEU 17 artikla 1 kohta (komission tehtävät) – YK:n yleiskokouksen päätöslauselma 65/276 Euroopan unionin osallistumisesta Yhdistyneiden kansakuntien työhön

Asian käsittely: Komission neuvostoa vastaan nostaman kumoamiskanteen kohteena on se, että neuvoston puheenjohtaja toimitti kansainväliselle merenkulkujärjestölle (IMO) jäsenvaltioiden ja komission puolesta ehdotuksen, joka koskee ohjeiden käyttöönottoa kestävien vaihtoehtoisten polttoaineiden polttoaineketjun elinkaaren alkupään kasviuonekaasupäästöjen arvioimiseksi. Komissio katsoo kanteessaan, että ehdotus on kokonaan EU:n yksinomaisessa toimivallassa ja olisi siten tullut lähettää komission toimesta EU:n nimissä. Komissio tukeutuu kahteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee unionin yksinomaista toimivaltaa koskevan SEUT 3 artiklan 2 kohdan ja toinen komission toimivaltuuksia koskeva SEU 17 artiklan 1 kohdan rikkomista.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (9.12.2020) ja suullisessa käsittelyssä (7.9.2021) neuvoston vaatimusta kanteen hylkäämisestä. *Suomi* korosti kirjelmässään asian laajempaa merkitystä ja siinä annettavan ratkaisun horisontaalista merkitystä siltä osin kuin on kyse EU:n ja jäsenvaltioiden välisestä toimivallanjaosta ja toimielinten toimivaltuuksista erityisesti ulkoisessa toiminnassa sekä EU:n ulkoisen edustamisen yhtenäisyydestä. SEUT 3 artiklan 2 kohdan rikkomista koskevan kanneperusteen osalta *Suomi* katsoi, ettei komissio ei ole pystynyt osoittamaan, että unionilla olisi riidanalaisen toimen kattamalla alalla yksinomainen toimivalta. SEU 17 artiklan 1 kohdan osalta *Suomi* korosti, että komissiolla on IMO:ssa vain tarkkailijan asema, eikä EU organisaationa ole lainkaan siellä edustettuna. Näin ollen noudatettua menettelyä, jossa ehdotuksen teki neuvoston kiertävä puheenjohtaja EU:n jäsenvaltioiden ja komission puolesta, on pidettävä sekä oikeudellisesti että käytännön kannalta asianmukaisimpana menettelytapana. Lisäksi *Suomi* katsoi, ettei myöskään Lissabonin sopimuksen voimaantulosta tai YK:n yleiskokouksen päätöslauselmasta EU:n osallistumisesta Yhdistyneiden kansakuntien työhön vastoin komission väitettä seuraa, että noudatettu menettely oli virheellinen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Julkisasiamies *Szpunar* antoi ratkaisuehdotuksensa 25.11.2021.

Tuomio: *Unionin tuomioistuim*in hylkäsi 5.4.2022 antamallaan tuomiolla komission kanteen.

3. Asia C-156/21, Unkari v. parlamentti ja neuvosto

Kanteen kohde: Yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi tehty asetus (EU, Eurotom) 2020/2092 – Oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen unionin talousarvion suojaamiseksi – SEU 7 artiklan mukaisen oikeusvaltiomekanismin kiertäminen – Toissijaisuusperiaate – Suhteellisuusperiaate

Asian käsittely: Unkari on nostanut unionin tuomioistuimessa kanteen yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi annetun asetuksen 2020/2092 kumoamiseksi. Asetus mahdollistaa unionin varoista tehtävien maksujen keskeyttämisen, vähentämisen tai lykkäämisen, jos saajana oleva jäsenvaltio rikkoo oikeusvaltion periaatteita tavalla, joka vaikuttaa unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon tai unionin taloudellisten etujen suojaamiseen. Unkari väittää kanteessaan mm. että asetukselta puuttuu asianmukainen oikeusperusta, että sillä kierretään SEU 7 artiklassa tarkoitettua oikeusvaltiomenettelyä ja että sillä rikotaan oikeusvarmuuden periaatetta, suhteellisuusperiaatetta ja oikeussääntöjen selkeyttä koskevaa vaatimusta.

Suomi teki 28.5.2021 asiassa väliintulohakemuksen vastaajina olevien Euroopan parlamentin ja neuvoston tukemiseksi. *Suomi* keskittyi asian suullisessa käsittelyssä (11.-12.10.2021) erityisesti käsittelemään asetuksen oikeusperustaa, neuvoston oikeudellisen yksikön lausunnon käyttämistä kantajien toimesta sekä Eurooppa-neuvoston roolia asetuksen mukaisessa menettelyssä. *Suomi* katsoi, että asetuksen oikeusperusta on asianmukainen ja että Eurooppa-neuvoston rooli menettelyssä on unionin oikeuden mukainen. Lisäksi hallitus katsoi, että kantajat eivät olisi saaneet viitata kirjelmässään neuvoston oikeudellisen yksikön ei-julkiseen lausuntoon ja ettei kyseistä lausuntoa joka tapauksessa voida käyttää tukemaan kantajien väitteitä niiden esittämällä tavalla.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi Unkarin kanteen 16.2.2022 annetussa tuomiossa.

4. Asia C-157/21, *Puola v. parlamentti ja neuvosto*

Kanteen kohde: Yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi tehty asetus (EU, Eurotom) 2020/2092 – Oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen unionin talousarvion suojaamiseksi – SEU 7 artiklan mukaisen oikeusvaltiomekanismin kiertäminen – Toissijaisuusperiaate – Suhteellisuusperiaate

Asian käsittely: Puola on nostanut unionin tuomioistuimessa kanteen yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi annetun asetuksen 2020/2092 kumoamiseksi. Asetus mahdollistaa unionin varoista tehtävien maksujen keskeyttämisen, vähentämisen tai lykkäämisen, jos saajana oleva jäsenvaltio rikkoo oikeusvaltion periaatteita tavalla, joka vaikuttaa unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon tai unionin taloudellisten etujen suojaamiseen. Puola väittää kanteessaan mm. että asetukselta puuttuu oikeusperusta ja että oikeusperusta on joka tapauksessa virheellinen. Lisäksi asetuksella rikotaan oikeusvaltiomenettelyä koskevaa SEU 7 artiklaa sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita, yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja oikeusvarmuuden periaatetta.

Suomi teki 28.5.2021 asiassa väliintulohakemuksen vastaajina olevien Euroopan parlamentin ja neuvoston tukemiseksi. *Suomi* keskittyi asian suullisessa käsittelyssä (11.-12.10.2021) erityisesti käsittelemään asetuksen oikeusperustaa, neuvoston oikeudellisen yksikön lausunnon käyttämistä kantajien toimesta sekä Eurooppa-neuvoston roolia asetuksen mukaisessa menettelyssä. *Suomi* katsoi, että asetuksen oikeusperusta on asianmukainen ja että Eurooppa-neuvoston rooli menettelyssä on unionin oikeuden mukainen. Lisäksi hallitus katsoi, että kantajat eivät olisi saaneet viitata kirjelmässään neuvoston oikeudellisen yksikön ei-julkiseen lausuntoon ja ettei kyseistä lausuntoa joka tapauksessa voida käyttää tukemaan kantajien väitteitä niiden esittämällä tavalla.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi 16.2.2022 antamallaan tuomiolla Puolan kanteen.

2.2.2 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

Tässä jaksossa esitellään ne kanneasiat, joiden käsittelyyn unionin tuomioistuimessa *Suomi* on osallistunut kertomuskaudella väliintulijana tekemällä väliintulohakemuksen tai väliintulokirjelmän, vastaamalla kirjallisiin kysymyksiin taikka osallistumalla suulliseen käsittelyyn.

1. *Asiat T-597/19, Helsingin kaupunki vastaan Euroopan komissio ja T-603/19, Helsingin Bussiliikenne Oy vastaan Euroopan komissio*

Kanteen kohde: SEUT 107 artikla (valtioneuvosto) – Komission päätös takaisinperinnästä – Helsingin Bussiliikenne Oy – Päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus – Väliintulohakemus

Asian käsittely: Helsingin kaupunki ja Helsingin Bussiliikenne Oy ovat nostaneet unionin yleisessä tuomioistuimessa komissiota vastaan kanteet, joilla ne vaativat kumoamaan komission tekemän päätöksen, jossa komissio vaatii Suomea perimään takaisin valtioneuvostoa Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä ja Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä. Helsingin kaupunki ja Helsingin Bussiliikenne Oy ovat myös tehneet välitoimipyyntöjä, joilla ne vaativat komission päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä, kunnes kanteita koskevat asiat ovat lopullisesti ratkaistut.

Suomi tuki välitoimipyyntöjä koskevissa väliintulokirjelmässään (29.10.2019) Helsingin kaupungin ja Helsingin Bussiliikenne Oy:n vaatimuksia komission päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä. *Unionin tuomioistuin* hylkäsi 13.3.2020 antamallaan välitoimia koskevalla määräyksellä Helsingin kaupungin ja Helsingin Bussiliikenne Oy:n välitoimipyyntöjä.

Suomi tuki pääasioita koskevilla väliintulokirjelmillään (6.5.2020) ja yleiselle tuomioistuimelle esittämään kysymykseen antamallaan kirjallisella vastauksella (18.2.2022) kantajien esittämiä väitteitä, joiden mukaan vuoden 2002

kalustolainaa ei voida pitää SEUT 107 artiklassa kiellettyinä valtiontukena. Lisäksi Suomi katsoi, että komissio on riidanalaisessa päätöksessään arvioinut virheellisesti, että Helsingin kaupungin Linja-autotoiminto Oy:n ja Helsingin Bussiliikenne Oy:n välillä on taloudellinen jatkuvuus. Suomi katsoi myös komission loukanneen Helsingin Bussiliikenne Oy:n oikeutta osallistua hallinnolliseen menettelyyn, koska sille ei menettelyn missään vaiheessa varattu tilaisuutta lausua asiasta.

2. Asia T-709/21, WhatsApp Ireland vastaan Euroopan tietosuojaneuvosto (EDPB)

Kanteen kohde: Tietosuoja – Euroopan tietosuojaneuvoston sitova päätös 1/2021 – Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679 – 60 (Johtavan valvontaviranomaisen ja muiden osallistuvien valvontaviranomaisten välinen yhteistyö) ja 65 artikla (Euroopan tietosuojaneuvoston kiistanratkaisumenettely)

Asian käsittely: WhatsApp Ireland Ltd (WhatsApp IE) on nostanut unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen Euroopan tietosuojaneuvoston (EDPB) antaman sitovan päätöksen kumoamiseksi. Tietosuojaneuvoston päätöksellä ratkaistiin kiista Irlannin tietosuojaviranomaisen johtavana valvontaviranomaisena tekemästä WhatsApp IE:tä koskevasta päätösluonnoksesta. Asian taustalla on Irlannin tietosuojaviranomaisen oma-aloitteinen tutkinta siitä, noudattaako WhatsApp IE velvoitetta informoida rekisteröityjä henkilötietojen käsittelystä tietosuoja säännösten mukaisesti läpinäkyvästi. Koska Irlannin viranomainen ei päässyt muiden osallistuvien valvontaviranomaisten kanssa yhteisymmärrykseen siitä, miten asia tulisi ratkaista, se antoi päätösluonnoksensa Euroopan tietosuojaneuvoston arvioitavaksi yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisessa kiistanratkaisumenedettelyssä. EDPB katsoi päätöksessään, että Irlannin valvontaviranomaisen olisi muutettava päätösluonnostaan läpinäkyvyysvelvoitteiden rikkomisen, hallinnollisen seuraamusmaksun laskemisen ja noudattamismääräajan osalta. WhatsApp IE nosti päätöksestä kanteen, jossa se katsoo muun muassa, että EDPB oli ylittänyt yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisen toimivaltansa.

Suomi teki asiassa väliintulohakemuksen (23.2.2022) vastaajana olevan Euroopan tietosuojaneuvoston tukemiseksi.

3. Asia C-204/21, Euroopan komissio v. Puolan tasavalta

Kanteen kohde: Oikeusvaltioperiaate – Tuomioistuinten puolueettomuuden ja riippumattomuuden tutkiminen – Puolan ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston toimivalta – SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta (jäsenvaltioiden velvollisuus turvata tehokkaat oikeussuojakeinot) – EU:n perusoikeuskirjan 7 (yksityis- ja perhe-elämän suoja), 8 (henkilötietojen suoja) ja 47 artikla (oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen) – yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679

Asian käsittely: Komissio on nostanut unionin tuomioistuimessa kanteen Puolaa vastaan. Kanne liittyy niihin muutoksiin, joita eräisiin Puolan tuomioistuinlaitokseen liittyviin lakeihin tehtiin 20.12.2019. Komission väitteet koskevat ensinnäkin niitä säännöksiä, joilla estetään puolalaisia tuomareita tutkimasta niiden unionin oikeuden määräysten noudattamista, joiden mukaan kansallisten tuomioistuinten on oltava laillisesti perustettuja sekä riippumattomia ja puolueettomia, ja esittämästä tätä koskevia ennakkoratkaisupyynnöitä unionin tuomioistuimelle. Toiseksi kanteessa käsitellään Puolan ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston toimivaltuuksia, ottaen huomioon puutteet jaoston riippumattomuudessa. Kolmanneksi kanne koskee säännöksiä, joiden mukaan jokaisen puolalaisen tuomarin velvollisuus on julkaista ennen nimittämistään tiedot, jotka koskevat hänen kuulumistaan yhdistykseen, tehtävistä, joita hän hoitaa voittoa tavoittelemattomissa säätiöissä, sekä kuulumisestaan poliittiseen puolueeseen. Komissio katsoo edellä mainitusta seuraavan, että Puola rikkoo SEU 19 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa, SEUT 267 artiklaa sekä EU:n perusoikeuskirjan 7, 8 ja 47 artiklaa, ja lisäksi unionin yleisen tietosuoja-asetuksen tietyt säännöksiä.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (11.11.2021) ja asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä (28.6.2022) erityisesti komission SEU 19 artiklan, SEUT 267 artiklan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan rikkomiseen liittyviä väitteitä. Suomi käsitteli tältä osin muun muassa sitä, että eräiden Puolan kansallisten säännösten perusteella kurinpidolliseksi rikkomukseksi voidaan katsoa tilanteet, joissa kansallinen tuomioistuin tutkii, onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisia vaatimuksia noudatettu. Lisäksi Suomi esitti eräitä

huomioita koskien sitä, että Puola on antanut ylimmän oikeuden kurinpitojaostolle, jonka riippumattomuutta ja puolueettomuutta ei ole taattu, toimivallan ratkaista tuomarien asemaa koskevia asioita.

4. Asia C-353/21 P, *Ryanair v. Euroopan komissio*

Valituksen kohde: SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohta (jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen tarkoitettu valtioneuvosto) – Valtiontakausta Finnairin lainalle – Covid-19-pandemia – Ryanair DAC:n valitus unionin yleisen tuomioistuimen antamasta tuomiosta – Vastineen antaminen valitukseen

Asian käsittely: Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 14.4.2021 antamallaan tuomiolla (T-388/20, ks. edellä 2.2.1.1 kohta) kanteen, jonka Ryanair DAC oli nostanut komissiota vastaan. Kanteellaan Ryanair vaati kumoamaan komission tekemän päätöksen, jossa komissio oli jättänyt vastustamatta Suomen valtion takausta Finnairin lainalle covid-19 -pandemian olosuhteissa. Ryanair valitti yleisen tuomioistuimen tuomiosta unionin tuomioistuimeen katsoen, että unionin yleinen tuomioistuin on tuomiossaan tehnyt oikeudellisen virheen ja vääristellyt tosiseikkoja Ryanairin asiassa T-388/20 esittämien kanneperusteiden osalta.

Suomi esiintyi asiassa väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa, joten Suomella oli oikeus antaa asiassa vastine. Suomi katsoi vastineessaan 1.10.2021 ja vastauskirjelmässään 17.2.2022, että Ryanairin valitus on hylättävä. Suomi katsoi, että Ryanairin valituksessaan esittämät väitteet riidanalaiseen tuomioon sisältyvistä oikeudellisista virheistä olivat perusteettomia ja että tuomio perustui oikein esitettyihin tosiseikkoihin. Suomi totesi, että Ryanair ei ole esittänyt valituksessaan mitään sellaista, mikä antaisi aiheutta muuttoa unionin yleisen tuomioistuimen arviointia asiassa. Suomi katsoi olevan kiistatonta, että Suomen taloudessa on pandemian seurauksena vakava häiriö ja että Finnairin tukemisella voidaan SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla edesauttaa tämän häiriön poistamista. Finnairin mahdollisella konkurssilla olisi vakavia haitallisia vaikutuksia Suomen kykyyn selviytyä kriisin ylitse ja se vaikeuttaisi merkittävästi myös maan kykyä elpymiseen kriisin jälkeen. Suomi toi esiin Finnairin merkityksen muun muassa kansantalouden, huoltovarmuuden ja alueellisen saavutettavuuden kannalta. Lisäksi Suomi korosti, että komissiolla on SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovellettaessa laaja harkintavalta.

5. Asia T-444/21, *Ryanair v. Euroopan komissio*

Valituksen kohde: SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohta (jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen tarkoitettu valtioneuvosto) – COVID-19 – Lentoliikenne – Finnairin hybridilaina

Asian käsittely: Ryanair on nostanut unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen, jolla se vaatii kumoamaan komission tekemän päätöksen, jossa komissio on jättänyt vastustamatta toimenpidettä, jossa Suomen valtio myöntää Finnairille hybridilainajärjestelyn, limiittinä enintään n. 350 miljoonaa euroa. Toimenpiteen tarkoituksena oli covid-19-pandemiasta johtuvien matkustusrajoitusten ja muiden epidemiantorjuntaan liittyvien toimenpiteiden aiheuttaman vahingon korvaaminen aikaväleillä 16.3.2020–30.6.2020 ja 1.7.2020–31.12.2020.

Suomi tuki vastaajana olevaa komissiota väliintulokirjelmässään (3.2.2022) ja katsoi, että unionin yleisen tuomioistuimen tulisi hylätä kantajan vaatimus komission riidanalaisen päätöksen kumoamisesta. Suomi totesi, että covid-19 -pandemia on aiheuttanut tilanteen, jossa poikkeuksellisten olosuhteiden käsilläolo on kiistatonta. Finnairille on aiheutunut vahinkoja, jotka ovat suorassa syy-seuraussuhteessa covid-19-pandemiaan ja siitä aiheutuneisiin matkustusrajoituksiin ja muihin epidemiantorjuntatoimenpiteisiin. SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla tällaisen vahingon korvaamiseen tarkoitettu tuki soveltuu sisämarkkinoille. Tuki on niin ikään oikeasuhtainen syntyneeseen vahinkoon nähden.

3 RIKKOMUSMENETTELYT

Seuraavassa esitellään ne SEUT 258 artiklaan perustuvat Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämät rikkomusmenettelyt, joissa kertomuskauden aikana on vastattu komission antamaan viralliseen huomautukseen tai perusteltuun lausuntoon tai joissa komission virallinen huomautus tai perusteltu lausunto on saapunut kertomuskauden aikana.

Rikkomusmenettelyt voidaan jakaa unionin oikeuden puutteellista tai virheellistä soveltamista koskeviin (3.1 jakso) ja direktiivin täytäntöönpanon viivästymistä³ koskeviin (3.2 jakso) menettelyihin. Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskeviin rikkomusmenettelyihin liittyy SEUT 260 artiklan 3 kohdan nojalla mahdollisuus määrätä jäsenvaltio maksamaan uhkasakkoa ja/tai kiinteämääräinen hyvitys jo samassa tuomiossa, jossa rikkomus todetaan.

SEUT 258 artiklan mukainen virallinen huomautus on komission jäsenvaltiota vastaan käynnistämisen rikkomusmenettelyn ensimmäinen vaihe, jossa komissio yksilöi oikeusriidan kohteen. Jäsenvaltiolla on yleensä kaksi kuukautta aikaa vastata viralliseen huomautukseen. Komissio voi antaa myös täydentävän virallisen huomautuksen.

SEUT 258 artiklan mukainen perusteltu lausunto on rikkomusmenettelyn toinen vaihe. Myös perusteltuun lausuntoon vastaamisen määräaika on yleensä kaksi kuukautta. Vastaamalla perusteltuun lausuntoon komissiota tyydyttävällä tavalla jäsenvaltio voi välttää kanteen unionin tuomioistuimessa. Komissio voi antaa myös täydentävän perustellun lausunnon.

Komissio voi käynnistää **SEUT 260 artiklan 2 kohdan mukaisen rikkomusmenettelyn**, jos se katsoo, että jäsenvaltio ei ole toteuttanut unionin tuomioistuimen rikkomuskanteen johdosta antaman tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Rikkomusmenettely alkaa virallisella huomautuksella. Tämän vaiheen jälkeen komissio voi viedä asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Jos SEUT 260 artiklan mukainen menettely etenee kannevaiheeseen, ja unionin tuomioistuin katsoo, ettei aiempaa tuomiota ole pantu asianmukaisesti täytäntöön, unionin tuomioistuin voi määrätä jäsenvaltion maksettavaksi **kiinteämääräisen hyvityksen ja/tai uhkasakon**.

Jos jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa toimenpiteistä, joilla lainsäädäntöjärjestystä noudattaen annettu direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, komissio voi jo SEUT 258 artiklaan perustuvassa kanteessaan vaatia jäsenvaltion velvoittamista suorittamaan edellä mainittuja taloudellisia seuraamuksia (**SEUT 260 artiklan 3 kohta**).

³ Täytäntöönpanon viivästymistä koskevilla rikkomusasioilla tarkoitetaan asioita, joissa on yksinomaan tai pääasiallisesti kyse siitä, että komissio väittää jäsenvaltion jättäneen täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa direktiivin edellyttämistä kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä.

3.1 UNIONIN OIKEUDEN VIRHEELLISTÄ TAI PUUTTEELLISTA SOVELTAMISTA KOSKEVAT RIKKOMUSMENETTELYT

3.1.1 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat viralliset huomautukset

1. **Virallinen huomautus 02.12.2021 INFR(2021)2199; uuden ammatteja koskevan sääntelyn hyväksymistä edeltävästä suhteellisuusarvioinnista annetun direktiivin (EU) 2018/958 puutteellinen täytäntöönpano**

Komissio katsoo, että Suomi on täytäntöönpannut puutteellisesti eräät niin sanotun suhteellisuusarviointidirektiivin säännökset. Komissio katsoo, että direktiivin 2 artiklan 2 kohta (Soveltamisala) on saatettu puutteellisesti osaksi Ahvenanmaan lainsäädäntöä, ja että direktiivin 4 artiklan 5 kohta (Uusien toimenpiteiden ennakkoarviointi ja seuranta) ja direktiivin 8 artikla (Tiedottaminen ja sidosryhmien osallistuminen) on saatettu puutteellisesti osaksi Manner-Suomen ja Ahvenanmaan lainsäädäntöä.

Suomen vastauksessa (11.2.2022) ilmoitettiin, että Ahvenanmaa tulee täsmentämään lainsäädäntöään siltä osin kuin kysymyksessä on direktiivin 2 artiklan 2 kohdan täytäntöönpano. Muilta osin vastauksessa kiistettiin komission väitteet sekä Manner-Suomen että Ahvenanmaan osalta.

2. **Virallinen huomautus 02.12.2021 INFR(2021)2234; unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin annetun direktiivin (EU) 2017/1371 puutteellinen täytäntöönpano**

Komissio katsoo, että petostentorjuntadirektiivin täytäntöönpano on puutteellista, koska yllytystä, avunantoa ja yritystä ei olisi kriminalisoitu varojen väärinkäytön osalta. Suomi ei komission mukaan olisi myöskään sisällyttänyt lahjuksen ottamista ja varojen väärinkäyttöä niihin rikoksiin, joista oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen silloin kun ne on tehty oikeushenkilön hyväksi.

Suomen vastauksessa (2.2.2022) katsottiin, että komission esille nostamat säännökset on täytäntöönpantu Suomessa riittävällä ja asianmukaisella tavalla ja esitettiin yksityiskohtaiset perustelut tälle kannalle.

3. **Virallinen huomautus 06.04.2022 INFR(2022)4010; yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/679 ja lainvalvontatarkoituksessa käsiteltävien henkilötietojen suojasta annetun direktiivin (EU) 2016/680 puutteellinen täytäntöönpano**

Komissio katsoo, että Suomen lainsäädäntö ei täytä yleisen tietosuoja-asetuksen ja lainvalvontatarkoituksessa käsiteltävien henkilötietojen suojasta annetun direktiivin mukaisia vaatimuksia, koska Suomen lainsäädännössä ei taata tehokasta oikeussuojakeinoa tilanteessa, jossa tietosuojavaikuttettu ei ole käsitelty kantelua tai ilmoittanut rekisteröidylle kolmen kuukauden kuluessa asian käsittelystä. Komissio perustelee näkemystään keskeisesti sillä, että oikeuskanslerin tai oikeusasiamiehen suorittamassa valvonnassa ei voida antaa sitovia päätöksiä, vaikka niiden lausuntoja ja suosituksia yleensä noudatetaan.

Suomen vastauksessa (17.6.2022) katsottiin, että kansallinen lainsäädäntö on asetuksen ja direktiivin mukainen. Vastauksessa selitettiin, että ylimpien laillisuusvalvojen suorittama valvonta yhdessä muiden oikeussuojakeinojen kanssa eli oikeussuojakeinojen kokonaisuus täyttää asetuksen ja direktiivin velvoitteet.

3.1.2 Unionin oikeuden virheellistä tai puutteellista soveltamista koskevat perustellut lausunnot

1. **Perusteltu lausunto 06.04.2022 INFR(2020)0525; Energiatohokkuusdirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin (EU) 2018/2002 täytäntöönpano**

Komissio katsoo, että Suomi on täytäntöönpannut puutteellisesti eräät energiatohokkuusdirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin säännökset. Kysymys on tiettyjen energiansäästövelvoitteeseen liittyvien säästöjen laskeamisesta direktiivin liitteen V mukaisesti Manner-Suomessa ja Ahvenanmaalla, sekä Ahvenanmaan osalta myös

liitteestä VIIa, joka sisältää lämmityksen, jäähdytyksen ja lämpimän käyttöveden laskutus- ja kulutustietoja koskevat vähimmäisvaatimukset, kuten esimerkiksi laskutus- tai kulutustietojen vähimmäistiheyden ja laskuun sisältyvät vähimmäistiedot.

Suomi katsoi vastauksessaan (2.6.2022) ensisijaisesti, että komission noudattama menettely on virheellinen. Komissio ei voi esittää direktiivin täytäntöönpanon sisältöön liittyviä väitteitä vasta perustellun lausunnon vaiheessa rikkomusmenettelyssä, joka on alkanut direktiivin täytäntöönpanon viivästyminen koskevana menettelynä. *Suomi* katsoi toissijaisesti, että direktiivi on saatettu asianmukaisesti osaksi Manner-Suomen ja Ahvenanmaan lainsäädäntöä. Vastauksessa ilmoitettiin, että Suomi on kuitenkin täsmentänyt direktiivin notifiointia ja Ahvenanmaan osalta myös lainsäädäntöä tietyiltä osin komission esittämien väitteiden johdosta.

3.2 DIREKTIIVIEN TÄYTÄNTÖÖNPANON VIIVÄSTYMISTÄ KOSKEVAT RIKKOMUSMENETTELYT

3.2.1 Direktiivien täytäntöönpanon viivästyminen koskevat viralliset huomautukset

1. Virallinen huomautus 28.01.2022 INFR(2022)0078 - INFR(2022)0082; viiden direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien (EU) 2019/904, (EU) 2019/1937, (EU) 2019/2161, (EU) 2020/367 ja (EU) 2021/1226 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (28.3.2022) todettiin, että direktiivit (EU) 2020/367 ja (EU) 2021/1226 on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivin (EU) 2019/904 täytäntöönpanon todettiin olevan osittain kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu. Direktiivien (EU) 2019/1937 ja (EU) 2019/2161 täytäntöönpanon todettiin olevan kesken ja annettiin arvioidut täytäntöönpanoaikataulut.

2. Virallinen huomautus 25.03.2022 INFR(2022)0217; direktiivin (EU) 2020/1057 täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin (EU) 2020/1057 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (17.05.2022) todettiin, että direktiivi (EU) 2020/1057 on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan.

3. Virallinen huomautus 24.5.2022 INFR(2022)0272-INFR(2022)0274; kolmen direktiivin täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien (EU) 2021/1978, (EU) 2021/1979 ja (EU) 2021/1980 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 24.7.2022.

3.2.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästyminen koskevat perustellut lausunnot

1. Perusteltu lausunto 02.12.2021 INFR(2021)0235; rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta annetun direktiivin (EU) 2020/1504 täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin (EU) 2020/1504 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (02.02.2022) todettiin, että direktiivi (EU) 2020/1504 on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan.

2. Perusteltu lausunto 19.05.2022 INFR(2021)0231; verkkolähetysdirektiivin (EU) 2019/789 täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin (EU) 2019/789 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 19.7.2022.

3. Perusteltu lausunto 19.05.2022 INFR(2021)0232; tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla annetun direktiivin (EU) 2019/790 täytäntöönpano

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin (EU) 2019/790 täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksen määräpäivä asiassa on 19.7.2022.

4 EU PILOT

Seuraavassa jaksossa luetellaan kertomuskaudella vireille tulleet EU Pilot -tiedustelut. Kertomuskaudella Suomi on vastaanottanut viisi uutta EU Pilot -tiedustelua.

EU Pilot -menettely on rikkomusmenettelyä edeltävää epävirallista tiedonvaihtoa komission ja jäsenvaltion välillä. Menettelyä koskeva kirjeenvaihto toteutetaan komission ylläpitämän sähköisen EU Pilot -tietokannan kautta.

EU Pilot -menettelyyn liittyvät komission tiedustelut voivat koskea esimerkiksi **unionin oikeuden moitteetonta soveltamista** tai **kansallisen lainsäädännön yhdenmukaisuutta unionin lainsäädännön kanssa**. Komission tiedustelut voivat perustua unionin kansalaisten ja yritysten tekemiin kanteluihin tai komissio voi suorittaa tiedusteluja omasta aloitteestaan. Vastaukset EU Pilot -tiedusteluihin valmistellaan asiasta vastaavassa toimivaltaisessa ministeriössä.

1. EUP(2022)10092; *Kansainvälisiä meriliikenneyhteyksiä koskevien palveluhankintasopimusten järjestelmä Suomessa*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee sitä, onko Suomen kansainvälisiä meriliikenneyhteyksiä koskevien palveluhankintasopimusten järjestelmä unionin lainsäädännön mukainen.

2. EUP(2022)10114; *Neljännän rahanpesudirektiivin 2015/849, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2018/843 täytäntöönpano*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee komission havaitsemia mahdollisia puutteita neljännän rahanpesudirektiivin kansallisessa täytäntöönpanossa.

3. EUP(2022)10163; *Arvonlisäverovapautuksen soveltaminen arvonlisäverodirektiivin 143 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaiseen palautustavaroiden tuontiin*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu perustuu komission vastaanottamaan valitukseen, jonka mukaan Suomi ei soveltaisi arvonlisäverovapautusta arvonlisäverodirektiivissä säädettyyn palautustavaroiden tuontiin.

4. EUP(2022)10182; *Syöpädirektiivin (EU) 2017/2398 täytäntöönpano*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee komission havaitsemia mahdollisia puutteita syöpädirektiivin täytäntöönpanossa koskien terveystarkastusten jatkamista altistumisen jälkeen ja työperäisten syöpätapausten ilmoittamista toimivaltaiselle viranomaiselle.

5. EUP(2022)10231; *Rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU 5 artiklan 2 kohdan mukaisen vaatimukset täyttävän ilmoituksen toimittamatta jättäminen*

EU Pilot -tiedustelun kuvaus: Tiedustelu koskee komission havaitsemia mahdollisia puutteita laskentamenetelmissä ja eräitä muita ristiriitaisuuksia, joiden vuoksi komissio pyytää Suomelta lisätietoja ja uuden direktiivin mukaisen ilmoituksen jättämistä.

5 NOTIFIKAATIOT

Suomi on toimittanut kertomuskautena Euroopan komissiolle direktiivin täytäntöönpanoa koskevia ilmoituksia (notifikaatioita) valtakunnan osalta 46 kpl ja Ahvenanmaan osalta 19 kpl.

Jäsenvaltiot ovat velvollisia panemaan unionin direktiivit täytäntöön kansallisessa oikeusjärjestyksessään sekä ilmoittamaan täytäntöönpanosta komissiolle. Kyseistä täytäntöönpanoilmoitusta kutsutaan **notifikaatioksi**. Jos direktiivin täytäntöönpanoa ei ilmoiteta määräajassa, komissio voi käynnistää jäsenvaltiota vastaan SEUT 258 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn.